

DARBININKAS

Vol. LXIV, Nr. 21
Gegužė-May 25, 1979

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

Savaitės įvykiai

Su Sov. Sąjunga sudaryta strateginių ginklų apribojimo sutartis galios iki 1985 pabaigos. Pagal ją apim pusėm leidžiama turėti po 2250 tarpkontinentinių raketų išmetimo priemonių, į kurias įeina pačios tarpkont. raketos, pov. laivų išmetamos raketos ir tolimojo skridimo bombonešiai. Sovietai šiuo metu yra šią ribą peržengę ir turės sunaikinti 270 senesnių raketų, o JAV šios ribos dar nėra pasiekusios, nes SALT I sutartis leido sovietams turėti didesnę raketų skaičių už JAV turimą skaičių. Be to, kiekviena pusė gali turėti tik po 1320 daugiagalvių raketų.

Pagal dabar turimus duomenis Sov. S-ga 1980 m. dešimtmčio pirmojo pusėj bus pajėgi sunaikinti visas JAV sausumos įrengtas tarpkontinentines raketas, o JAV dar nebus pasiruošusios tuo pačiu atsilyginti. Be to, Sov. S-ga išsiderėjo, kad jos kontroveršinis Backfire bombonešis nebūtų laikomas strateginiu ginklu, ir nepažadėjo, kad ji sumažins savo ekspansiją JAV gyvenbinės srityse.

Uždarius Iranui JAV sekimo punktus, JAV tikėjo, kad Turkija sutiks leisti U-2 lėktuvam naudotis Turkijos oro erdve sekant Sov. S-gos raketų bandymus, tačiau Turkija pareiškė, kad ji sutiks tai padaryti tik tada, jei Sov. S-ga tam nesi-priešins.

Kinija ir Vietnamas pradėjo keistis per jų tarpusavio karą pamintais balaisviais.

Irano faktinasis valdovas Khomeini įsakė revoliuciniams teismams mirties bausmę bausti tik tuos, kurie šacho laikais yra patys žudę arba įsakę kitiems žudyti žmones.

Irane veikiančių revoliucinių teismų v-kas Ayatollah Sadegh Khalkhali ragino savo tautiečius nužudyti Irano šachą ir jo šeimos artimus narius, taip pat pasakutinius 3 min. pirm-kus ir buvusį ambasadorių Washingtone Ardeshir Zahedi.

Prez. Carter apkaltino atstovų rūmų narius politiniu bailumu už tai, kad jie atmetė prez. Carter pasiūlytą planą skysto kuro tiekimui ir kainom reguliuoti.

Liudydamas Europossaugumo ir bendradarbiavimo komisijoj, kovotojas už žmogaus teises Aleksandr Ginzburg pareiškė, kad jo ir kitų paleidimas iš kalėjimo dar nereiškia, kad Sov. S-gos žmogaus teisių politika pagerėjo. Pagal jį žmogaus teisių sąjūdis esąs nesulaikomas, bet jis netiki, kad dabartiniai Sov. S-gos šulai pasidarytų liberališkesni.

Egipto prez. Anwar el-Sadat pareiškė, kad, Saudi Arabijai atsisakius sumokėti JAV už Egiptui parduotus lėktuvus, jis kreipsis tuo reikalu į JAV visuomenę, prašydamas ją tai padaryti.

Prieš 4 m. Saudi Arabija, Qatara, Jungtinis arabų emyratas ir Egiptas sudarė korporaciją ginklam gaminti ir tuo būdu atsipa-laiduoti nuo kitų valstybių įtakos, bet, Egiptui pasirašius taikos sutartį su Izraeliu, Saudi Arabija iš šios korporacijos pasitraukė ir atšaukė savo 1 bil. dol. dol. įnašą.

Jugoslavijos prezidento tarybos sekretorius ir artimiausias Tito bendradarbis Stane Dolanc pasitraukė iš pareigų. Jo vieton buvo išrinktas Dusan Drago-savac. Prezidento tarybą sudaro šešių respublikų po 3 atstovus, dviejų autonominių provincijų po 2 atstovus ir vienas atstovaujasis ginkluotom pajėgom ir prezidentui Titui.

LIETUVOS KATALIKŲ GYVENIMAS

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 36

Jono Pauliaus II išrinkimas Vyriausiu Bažnyčios Ganytoju yra nepaprastas istorinis įvykis, turįs didelę reikšmę ne tik bendrai Katalikų Bažnyčios gyvenime, bet ypač svarbus Rytų Europos katalikams.

Pirmą kartą Bažnyčios istorijoje Apaštalių Soste matome Rytų Europos atstovą. Šv. Tėvas Jonas Paulius II yra asmuo, kuriam pačiam teko išgyventi II pasaulinio karo žiaurumus, matyti baisias daugybės nekaltų žmonių kančias ir mirtį.

Jam pačiam teko paragauti darbininko vargo, mokytis po-grindinėje kunigų seminarijoje. Jis turėjo progos pažinti ne tik Vakarų pasaulį, bet gerai susipažinti su klatinga ir nuoseklia Maskvos išdirbta marksistinio ateizmo kovos su Bažnyčia metodika. Gavęs kunigystės šventimus, jis turėjo progos pasidaruoti įvairiuose pastoracinio darbo baruose. Tapęs vyskupu, o vėliau kardinolu, jis pasidarė artimiausiu Jo Eminencijos Lenkijos Primo kardinolo Višinskio bendradarbiu.

Lenkijos Episkopatas, savo Primo vadovaujamas, sugebėjo taip išmintingai ir drąsiai vadovauti savo dvasininkams ir tikintiesiems, kad už jų pečių stoji visa Lenkija, pradedant nuo angliakasių ir baigiant inteligentais. Jie mokėjo įtikinti savąją tautą, kad kova už katalikų tikėjimą ir dorą yra tautos gyvybės ir mirties klausimas. Jie savo tvirta ir principinga laikysena išmokė net socialistinės valstybės pareigūnus gerbti Bažnyčios ir tikinčiųjų teises.

Kardinolas Višinskis parinko daugybę Bažnyčiai atsidavusių vyskupų. Rūpestingai ir uoliai tvarkoma pastoracija davė nuostabių vaisių. Pokario metais ateistiniaus pagrindais tvarkomoje valstybėje katalikų tikėjimas ne tik nenusilpnėjo, bet tiek sustiprėjo, kad Lenkijos katalikai tapo vieni iš uoliausių Europoje. Nors ir pas juos varžoma religinė spauda, bet jie yra išleidę daug gerų veikalų, turi savą periodinę spaudą, ne katalikišką universitetą Liubline.

Lenkijos vyskupai drąsiais ir pagrįstais reikalavimais iškovojo tokią laisvę, kokios neturi dau-

gelis socialistinių respublikų, o mums apie jas net ir svajoti sunku. Tiesa, ir Lenkijoje Bažnyčios veikla varžoma įvairiomis priemonėmis, išrastomis ne tik Lenkijos socialistinės vyriausybės, bet ir ateistinės Maskvos.

Kardinolų Kolegija, vertindama Lenkijos Katalikų Bažnyčios kovos rezultatus, vieną iš pagrindinių jos vadovų — Krokuvos kardinolą Karolį Wojtylą išrinko Šventuoju Tėvu.

Tai didelis padėsinimas ne tik lenkų tautai, bet ypatingai Lietuvai, Ukrainai, Baltarusijai ir visiems Tarybų Sąjungos katalikams. Naujajį popiežių entuziastingai sutiko ir Tarybų Sąjungos kovotojai už žmogaus teises. Mes visi tikimės iš naujojo popiežiaus sulaukti stiprios paramos. Todėl grįžo viltis, kad ateityje mes nesijausime palikti Kremliaus ateistų savivalėi.

Mūsų viltys iš karto pasiteisino. Jau pirmojoje savo kalboje naujasis popiežius prisiminė katalikus už tikėjimą. Mus jaudina Šv. Tėvo pasisakymas, jog pusė jo širdies priklauso Lietuvai, kad jis apie mus nuolat mąsto. Visi lietuviai pasijuto ypatingai Šv. Tėvo įvertinti, kai per inauguracijos iškilmes jis prabilo lietuviškai ir išimties keliu priėmė mūsų vyskupus ir jiems pareiškė, jog yra gerai susipažinęs su Lietuvos tikinčiųjų reikalais, Lietuvos tikintieji pilni vilties, kad naujasis Šv. Tėvas labai parems mūsų kovą už visišką Katalikų Bažnyčios laisvę ir žmogaus teises Tarybų Sąjungoje.

Popiežius Jonas Paulius II gegužės 6 lankėsi Romos lietuvių Šv. Kazimiero kolegijoje.

ALEKSEJEVA IR VENCLOVA KRITIKUOJA NYT STRAIPSNĮ

Liudmila Aleksejeva, neseniai į Vakarus atvykusi Maskvos Helsinkio grupės narė, ir Tomas Venclova, atstovaujantis Lietuvos Helsinkio grupei, kovo 22 pasiuntė laišką New York Times redaktoriui D.K. Shiplerio straipsnio apie Pabaltijį klausimu. Jie pabrėžia, jog "būtų klaidinga manyti, kad separatizmo idėja Pabaltijį jau esanti išblėsusi". Pabaltiečių nusiteikimai ir siekiai nepasikeitė: "Pabaltijo valstybėse, ypač Lietuvoje, labai išplitęs religinis, nacionalistinis ir meninis savitumas, kuriuo atsiskiriama nuo oficialiosios linijos. Tai įrodo gausūs pogrindžio laikraščiai ir, deja, didelis politinių kalinių nuosimtis. Rinti žurnalistai nekreipia daug dėmesio į sovietinę rinkimų statistiką ar į sovietų pareigūnų pareiškimus".

Iš Aleksejevos-Venclovos laiško paaiškėja, kad Shipleris iškreipė Lietuvos gautą informaciją. Savo straipsnyje, neminėdamas pavardės, jis cituoja Lietuvos Helsinkio grupės narį Eritaną Finkelšteiną, pasak kurio dauguma lietuvių šiandien labiausiai vertina pastovumą.

Shipleris praleidžia nepaminėjęs kito teiginio iš to paties Finkelšteino straipsnio, kuriuo jis naudojasi: "Šiandien, kaip ir prieš dvidešimt metų, Lietuva nori būti lietuviška. Bet šian-

-o- Pirmiausia pareiškiame, kad kritiškomis šio rašinio pastabomis mes nieko nenorime užgauti bei žeminti. Be to, nepilnai žinome diplomatinis Apaštalių Sosto žygius, ginant Tarybų Sąjungos tikinčiųjų teises.

Rimta kliūtis mums suprasti ir teisingai įvertinti Apaštalių Sosto pastangas, o Apaštalių Sostui susidaryti objektyvų vaizdą apie beviltišką Tarybų Sąjungos tikinčiųjų būklę ir pagrįstus jų lūkesčius yra tai, kad ypatingai katakombiniu būdu veikianti Bažnyčia Lietuvoje neturi betarpiško kontakto su Vatikanu. Tikėjimo priešai turi plačias galimybes perduoti tendencinę ir neobjektyvią informaciją apie Bažnyčios būklę Tarybų Sąjungoje ir Lietuvoje. Prie to prisidėti verčia ir užsienį išvykstančius vyskupus ir kunigus. Atrodo, per dažnai jie pakludavo ateistinei valdžiai. Todėl ryžtingieji kunigai ir tikintieji Vatikanui būdavo vaizduojami ne nuoramomis, išsišokėliais, trukdančiais normalius Tarybų Sąjungos ir Apaštalių Sosto santykius, neklausančiais savųjų ordinarų potvarkių.

Mes esame ir būsimе klusnūs ir drausmingi Bažnyčios vaikai ir visiškai atsidavę Apaštalių Sostui, tačiau jaučiame gyvybinį būtinumą atvirai pareikšti savo mintis Apaštalių Sostui visais klausimais, liečiančiais kritišką mūsų tikinčiųjų situaciją. Nuo teisingo šių klausimų išsprendi-

(nukelta į 2 psl.)

dien dar aiškiau, kaip bet kada anksčiau, kad nepriklausomybės tikslą galima pasiekti tik tikros demokratijos keliu, garantuojant žmogaus teises".

(Elta)

Gruzinas gydytojas aprašo piktnaudžiavimą psichiatrija

Neseniai į Vieną atvykęs gruzinų psichiatras Avtandil Papiašvili paliudijo, kaip Sovietų Sąjungoj ir Čekoslovakijoj psichiatrų piktnaudžiama politiniam persekiojimui. Straipsnyje, išspausdintame čekų žurnale Svedectvi (Paryžius, Nr. 57, 1978), jis pabrėžia tris dalykus:

1) Kai kurie Sovietų Sąjungos piliečiai suserga nerviniu sutrikimu, nes jų skundai valdžios organams yra pakartotinai atmetami ar ignoruojami. Kai jie kreipiasi į psichiatrą pagalbos ir juos užregistruoja kaip pacien-tus, KGB pradeda inspiruoti jų "gydymą", net ir kai jų pradinis skundas buvo nepolitinio pobūdžio. Pati sistema veisia neurozes ir tada išnaudoja neurozės aukas.

2) Diagnostiniai terminai, kuriais Sovietų Sąjungoj apibūdinama šizofrenija (Snežnevskio definicija), yra tokie bendriniai ir elastiški, ir nesavanoriško uždarymo ir psichiatrinę ligoninę kriterijai yra tokie migloti, kad nekonformistams galima labai lengvai klasifikuoti kaip protiš-kai nesveikus ar pavojingus visuomenei — net jei jie yra absoliutiškai normalūs ar jei juos tekamuoją paprasta neurozė, o ne psichinė liga.

3) Po 1968 metų invazijos, "normalizacijos" laikmety, sovietų psichiatrinės teorijos ir praktika buvo įvestos į Čekoslovakiją, kurios psichiatrinei medicinai vadovauti buvo paskirti Maskvai paklusnūs asmenys. (Elta)

GINZBURGAS KALBĖJO APIE LIETUVIUS

JAV kongreso Helsinkio komisija gegužės 11 apklausinėjo žinomą sovietų žmogaus teisių aktyvistą Aleksandrą Ginzburgą, neseniai atvykusį į JAV, išskė-tus jį į sovietų šnipus. Šiame apklausinėjime dalyvavo Vliko vicepirmininkas politiniam reikalui dr. Kostas Jurgėla ir Lietuvių žmogaus teisių komisijos pirmininkas dr. Domas Krivickas. Dr. Jurgėla taip atpasakojo šio apklausinėjimo lietuvių sąžinės kalinius liečiančią dalį:

Ginzburgas, rusas, praktikuo-jąs stačiatikis, kalbėjo per vertė-ją. Staigmena buvo, kai jis savo žodžius pradėjo taip: "Turiu pradėti liūdnu pareiškimu — balandžio 5 nuo vėžio ligos mirė tėvas Karolis Garuckas, katalikų kunigas, lietuvių Helsinkio grupės narys. Jo parašai yra ant visų lietuvių Helsinkio grupės dokumentų. Per lietuvių Helsinkio grupės nario Viktoro Petkaus teismą 1977 tėvas Karolis, jau sirdgamas, pareiškė: 'Mes dirbom su juo kartu, tad ir mane turėtumėt pasodinti į kaltinamųjų suolą. Aš laikyčiau sau garbę mirti lageryje, kaip kad daugelis kitų Lietuvos Bažnyčios tarnų yra mirę.' Šimtai lietuvių atvyko palaidoti tėvo Karolio, kunigo ir žmogaus teisių gynėjo. Mes irgi liūdime dėl jo mirties. Aš prašau jus drauge su manim į atminimą pagerbti tylos minu-te".

IŠ PAVERGTO LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Balandžio 23 okupuotoje Lietuvoje netikėtai mirė chorų ir dainų švenčių dirigentas Antanas Gimžauskas. Buvo gimęs 1915 liepos 10 Kirdeikių bažnytkaimyje, Utenos aps. 1938-1940 muziką studijavo Kauno konservatorijos vargonų klasėje. Vilniuje buvo paskirtas M. K. Čiurlionio vardo vyrų choro chor-meisteriu, dainavo Filharmonijos chore. 1944 kartu su kitais muzikais suorganizavo filharmonijos chorą ir kai kurį laiką jam vadovavo. 1946-1959 A. Gimžauskas buvo televizijos ir radijo komiteto vokalio ansamblio vadovas. Po ansamblio sėkmingo pasirodymo Maskvos meno dekadose A. Gimžauskui buvo suteiktas Lietuvos nusipelnusio artistas garbės vardas (1954). Vadovavo dar keliems dainos ansambliams. Dirigavo dainų šventėse, harmonizavo liaudies dainas, kūrė "tarybinių" dainų melodijas. Paskutiniaus metais buvo pasitraukęs į pensiją.

— Gegužės mėnesį Lietuvos gyventojus vargina net kelios sovietinės šventės. Gegužės pirmąją žmonės buvo varomi į gatves žygiuoti kolonose su raudonomis vėliavomis ir sovietiniais nudevėtais šukiais. Gegužės 9-oji švenčiama kaip sovietų pergalės šventė. Ta proga spaudoje pilami straipsniai, kelią raudonarmiečių narumą, didvyriškumą, didžiujamasi sovietų pergale prieš vokiškąjį fašizmą. Bet ne žodžiu neprisimenama, kad jau pablokštus sovietus nuo visiško žlugimo išgelbėjo Amerika. Žinoma, taip pat neužsimenama, kad raudonieji "išvaduotojai" vokiškąjį fašizmą pakeitė rusiškuoju. Rašoma, kad žmonės džiaugiasi atneštąja "laisve" ir taika. Daugybė šukių taip pat ragina tautas į taiką, bet žmonės žino, kad sovietai po taikos priedanga ruošiasi karui ir laisvų tautų pavergimui. Taigi gegužės švenčių džiaugsmas yra prievartinis: jis džiugina tik pavergėją, o ne pavergtąjį.

— Dar vienas paminklas Lietuvos pavergėjams. Spaudoje rodoma skulptoriaus Juozo Burneko sukurto raudonarmiečių garbei paminklo modelio nuotrauka. Skulptūra vaizduoja ginkluotų kareivių grupę. Paminklas netrukus būsiąs pastatytas Antakalnio karių kapinėse Vilniuje.

— Taip pat Antakalnyje, prie

Ir taip komisijos nariai, korespondentai ir visi apklausinėjimui salėj susirinkusieji ilgiau kaip minutei pagarbiai nulen-kė galvas.

Toliau paminėjo Petrą Paulaitį, kuris jau atkalėjo 30 su viršum metų, o taip pat lietuvių Helsinkio grupės narius Viktorą Petkų ir Balį Gajauską. Ginzburgas paklausė: "Ar turim dėti pastangas jiems išvaduoti?" Ir čia pat pats atsakė: "Būtinai turim tai daryti".

Dr. Jurgėla priėjo prie Ginzburgo ir padėkojo jam Vliko vardu už paminėjimą lietuvių sąžinės kalinių.

-o- Vlikas ragina lietuvių laisvajame pasauly siųsti telegramas ir laiškus savo gyvenamų kraštų vyriausybų galvoms, parlamentams, spaudai. JAV lietuvių ragina rašyti prezidentui Carteriui, valstybės departamentui, o taip pat JAV kongreso Helsinkio komisijai, kurios pirmininkas yra kongresmanas Dante B. Fascel.

Helsinkio komisija prie JAV kongreso buvo sudaryta 1976. Jai buvo pavesta prižiūrėti ir skatinti Europos saugumo ir bendradarbiavimo Europoj konferencijos galutinio akto nutarimus ir įsipareigojimus.

(Elta)

namo, kuriame anksčiau gyveno jau miręs poetas Antanas Jony-nas, balandžio 25 prikalta atminimo lenta su atitinkamu įrašu. Lentą sukūrė dail. E. Varnas ir arch. J. Stravinskis. Lenta buvo atidengta sušauktame mitinge. Pagrindinę kalbą pasakė raš. Mykolas Sluckis. Kalbėjo ir keli partijos ir valdžios atstovai. A. Jonynas komunistų nepaprastai garbinamas už tai, kad jis rašė taip, kaip partija liepė rašyti.

— Vilniaus konservatorijos salėje paminėta kompozitoriaus Jono Navakausko 70 metų amžiaus sukaktis. Kompozitoriaus kūrinys atliko pučiamųjų orkestras Trimitas.

— Tarp Lietuvos televizijai skirtų filmų dėmesio verta J. Janulevičiūtės surežisuota muzikinė juosta "Dainuoja Giedrė Kaukaitė". Prie geresnių dokumentinių filmų skirtinas ir V. Dabašinsko sukurtas filmas, vaizduojas žymiąją Lietuvos sportininkę V. Bardauskiene.

Vilniaus pedagoginio instituto ir Vilniaus statybos instituto studentų ansambliai buvo pasiūsti koncertuoti į Uzbekijos sostinę Taškentą vidurinėje Azijoje. Ten Pedagoginio instituto šokių ir dainų ansamblis Šviesa varžybose laimėjo pirmą vietą.

(nukelta į 2 psl.)

MAISTO TRŪKUMAS LATVIJOJ

Nebūdingai atvirame pasikalbėjime su Latinform agentūros korespondentu Latvijos ministerij tarybos vicepirmininkas Rudolf Verro mėgino paaiškinti, kodėl kai kuriose Latvijos vietovėse trūksta mėsos, sviesto ir kitų produktų (Sovietiskajā Latvija, 1979 vasario 10). Jis kaltino praėjusių metų blogą orą ir tvirtino, kad kaimyninės respublikos padedančios Latvijai. Latvijos prokuroras V. Laivins pareiškė, kad dėl trūkumų kaltas ne tik oras, bet ir "nedovanotinas" apsilėidimas (S.L., 1979 vasario 27). Jis "paskelbė karą" administraciniam apsilėidimui žemės ūky ir apkaltino kai kuriuos pareigūnus "kriminaliniu nerūpestingumu". Žemės ūkio gamyba būsiąti griežčiau prižiūrima, stengiantis užkirsti kelią gausėjančiom galvijų ir pašaro vagystėm iš kolchozų ir sovchozų.

(Elta)

Savaitės įvykiai

JAV senatas priėmė įstatymo priedą, suteikiantį prezidentui teisę panaikinti Rodezijai taikomas ūkines sankcijas, kai ten valdžia bus perleista juodiešiem. Tai pradžiugino Rodezijos vyriausybę ir sukėlė rūpesčio JAV.

Naujoji Britanijos Margaret Thatcher vyriausybė pažadėjo sumažinti mokesčius, išleisti naujų įstatymų unijom tvarkyti, sureguliuoti imigraciją ir panaikinti kai kurių pramonės šakų suvalstybinimą.

Nato valstybių užs. reik. ministrai nutarė iki 1985 kasmet pakelti karines išlaidas 3 proc., o gynybos ministrai iš principo pritarė sudarytai strat. ginklų apribojimo sutarčiai.

Nors Izraelio kariuomenė yra laikoma geriausia Art. Rytuose, tačiau Izraelio valstybės kontrolierius, tikrindamas Izraelio invazijos į pietinį Libaną veiksmus, atrado, kad dėl nepakankamos drausmės, priemonių trūkumo ar blogos žvalgybos buvo žmonių aukų. Taip pat kai kurios kelio kliūtys buvo paliktos be žmonių apsaugos ir dėlto Izraelio dalinys pateko į Palestinos išlaisv. org'os valdomą sritį. Dėl duotų įsakymų nevykdymo buvo netekta 21 tanko ir per 1 mėn., už grobimus buvo sulauktyti 182 kareiviai ir karininkai.

Vietnamas pareiškė, kad jis sutiktų pasitraukti iš Kambodijos, jei Kinija nustotų rėmusi buv. min. pirm-ko Pol Pot šalį.

Sov. S-ga ištrėmė du V. Vokietijos televizijos korespondentus Herbert Altman ir Robert Stengl už jų "patologinę neapykantą visam tam, kas yra sovietiška ar rusiška."

Libano nepolitinis ministrų kabinetas, kuriam pirmininkavo Selim al-Hoss, atsistatydino.

Kubos prez. Fidel Castro atvyko vizito į Meksiką ir buvo čia labai šiltai priimtas. Meksika niekada nebuvo nutraukusi diplomatinių santykių su Kuba, nors kitos P. Amerikos valstybės tai buvo padariusios.

Turkijos marksistiniai teroristai Istanbule nušovė JAV karį Thomas Mosley, o kitą Dwight Muir — sužeidė, kai jie laukė autobuso.

San Salvadora teroristai užėmė dar ir Venecuėlos ambasadą, o ambasadorių ir kitus 7 paėmė įkaitais.

Iki šiol tarp savęs kovojusios Libano krikščionių partijos — Pierre Gamayel vadovaujami falangistai ir Camille Chamoun vadovaujama tautinė liberalų partija nutarė susijungti ir sudaryti bendrą vadovybę iš abiejų partijų vadų.

Afganistano vyriausybė, siekdama prisivilioti į Pakistaną pabėgusius nomadus, paskelbė grįžusiems į Afganistaną amnestiją. Tokių pabėgėlių Pakistaną priskaitoma iki 50,000.

Ryšium su Rumunijos ortodoksų bažnyčios JAV 50 m. sukaktim Radio Free Europe padarė pasikalbėjimą su šios bažnyčios vadovu vyskupu Valerian V. Trifa ir gegužės 1 transliavo tai į Rumuniją. Atstovų rūmų narė Elizabeth Holtzman pakėlė dėl to triukšmą ir pažadėjo kaltininkus nubausti, nes šis vyskupas yra kaltinamas bendradarbiavęs su naciais.

Prieš palengvinant prekybos sąlygas su Sov. S-ga, JAV siekia, kad Sov. S-ga bent žodžiu pasizadėtų nevaržyti žydų emigracijos iš Sov. S-gos.

JAV ambasadorius Sov. S-gai Malcolm Toon numato atsistatydinti šią vasarą. Iki šiol į šį postą buvo skiriami prityrę karjeros diplomatai, bet dabar W. Averell Harriman stengiasi prezidentą įtikinti paskirti ambasadorium International Business Machine korporacijos pirm-ką Thomas J. Watson.

Illinois lietuvių respublikonų atžymėjimų bankete kaip iškiliausias metų lietuvis atžymėtas Simas Kudirka. Dalis garbės stalo. Iš k. Lietuvos gen. konsulė Juzė Daužvardienė, Simas Kudirka, Illinois lietuvių respublikonų pirmininkas Anatolijus Milūnas, buvusio kongresmano Hanrahan žmona. (Jis daug dirbo Simo Kudirkos laisvinimo akcijoje).

Nuotr. V. Noreikos

CHICAGOJ PAGERBTAS S. KUDIRKA

Illinois lietuvių respublikonų metinis banketas balandžio 28 Lietuvių Tautiniuose Namuose buvo iškilus ir įspūdingas.

Prieš banketą sušaukto spaudos konferencijoj lygos pirm. Anatolijus Milūnas pristatė amerikiečių ir lietuvių spaudos atstovam vakaro svečią Simą Kudirką, trumpai apibūdindamas jo gyvenimo momentus. Simas Kudirka kalbėjo angliškai. Jis išreiškė padėką visiems, kurie dirbo jo laisvinimo akcijoje. Atkreipė žurnalistų dėmesį į faktą, jog Sovietų Sąjunga tebėra grasinantis siaubas ir kad visi amerikiečiai patriotai turi jungtis į kovą ne tik dėl paskirų asmenų, bet ir dėl eilės pavergtų kraštų.

NBC televizijos korespondentė savo pasikalbėjime su Simu Kudirka lietė daugiau Simo Kudirkos pažintį kalėjime su išvakarėse atvykusiu į Ameriką vienu iš penkių sovietų disiden-

tų — Mark Dimšic. Abu jie kalėjime dirbo šalia vienas kito. Būdami laisvi, sutarė susitikti.

Simas Kudirka išreiškė nusišventimą, jog išleistų penkių disidentų tarpe nebuvo nė vieno lietuvių, kaip Viktoro Petkaus, Balio Gajausko ir kitų. Vėliau vakare šis pasikalbėjimas buvo perduotas per NBC televizijos stotį.

Banketui vadovavo rengimo komiteto pirm. Pranas Jurkus.

Meninėj daly solistė Vanda Stankienė, palydint Ažuolui Stelmokui, atliko eilę pramogiinių dainų, kurių dalį skyrė Simui Kudirkai. Pasirodo, jog jis, būdamas sovietų laive, dažnai klausėsi jos dainų, užkorduotų juostelėj. Solistė V. Stankienė vakaro dalyvių buvo šiltai priimta, o lietuvių respublikonų apdovanoja gėlėmis.

Oficialioj daly Simui Kudirkai

IŠ PAVERGTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

(atkelta iš 1 psl.)

— Išleistas "Tarybinės Enciklopedijos" lietuvių kalba IV tomas. Skelbiama, kad išspausdinta 75,000 egzempliorių, apimtis 640 psl. Iš spaudos žinome, kad enciklopedijai ruošti sutelkta labai daug redaktorių ir įvairių sričių specialistų. Ir vis dėlto tomo išleidimas užtrunka apie 10 metų. Atrodo, kad tokia daugybė cenzorių tik darbą trukdo. Beveik viskas verčiama iš rusiškios enciklopedijos, Lietuvą liečiančių žinių tuose tomuose labai maža. Kiek geresnė tuo atžvilgiu yra seniau išleista trijų tomų "Mažoji lietuviškoji tarybinė enciklopedija". Ketvirtasis tomas užbaigia G raidę, pradeda J raidę. Taigi dar labai toli pa-baiga.

— Spauzoje prisiminta jau mirusio poeto Klemenso Dulės-Baltučio (1909-1943) 70 metų gimimo sukaktis. Kl. Dulė yra išleidęs kelis poezijos rinkinius: "Po tėviškos klionis", "Upokšniai šnera", poemą-pasaką "Devyni raiteliai", rinkinį vaikams "Paukšteliai čiulba", antologiją "Septyni". Visi rinkiniai išleisti nepriklausomoje Lietuvoje.

— Balandžio 27 "Tėviškės" draugija svarstė planus, kaip efektingiau pasiekti laisvajame pasaulyje gyvenančius lietuvius. Posėdis, matyt, buvo svarbus, kad jame dalyvavo, be pirmininko P. Petronio, kom. partijos centro komiteto atstovas J. Aničas, užsienio reikalų "ministras" V. Zenkevičius, užsienio turizmo viršininkas A. Petratis, "taikos" komiteto pirmininkas J. Paleckis, Vilniaus universiteto praeektorius J. Grigonis ir kt. "Tėviškės" draugijai labai rūpi lietuviai išeiviai ir jų veikla. Užsienio lietuvių informacijai leidžiamas savaitinukas Gimta-

sis Kraštas, bet jis taip nevykusiai redaguojamas, kad melas ir įgrisęs gyrimasis sovietiniai laimėjimai užsienyje pasiekia priešingų rezultatų, o ne tokių, kokių redaktoriai norėtų.

— Kas, nuvykę į Lietuvą, davė pasikalbėjimus Gimtajam Kraštui, dabar tuos pasikalbėjimus ras pakartotus naujai išleistoje propagandinėje knygoje: "Ta pati ir visai kita. Susitikimai su Tarybų Lietuva". Ją paruošė V. Baltrėnas. Knygoje sudėta 70 pasikalbėjimų kartu su nuotraukomis. Tarp žymesnių žmonių rasime A. Salio, W.R. Schmalstiego, aktoriaus S. Pilkos, A.J. Greimo, arch. A. Kulpos, V. Rasčiausko ir kitų pasikalbėjimus. Tie pasikalbėjimai taip nudailinti, jog atrodo, kad lankytojai tik žavėjosi susovietintos ir pavergtos Lietuvos gyvenimu, o aiškių trūkumų ir okupacijos negerovių visai nematė, lyg jų nė nebūtų.

— Gegužės mėnesį Sovietijoje švenčiama ir spaudos diena. Tos dienos proga specialiaame posėdyje plačiau buvo pakalbėta ir apie lietuvišką knygą.

Pokalbyje dalyvavo rašytojas Vladas Dautaras (iš Bibliotekų Darbo redakcijos), Bronius Kuzmickas (iš Literatūros ir Meno redakcijos), Algimantas Lukošius (Lietuvos respublikinės bibliotekos dir. pavaduotojas), Juozas Nekrošius (leidyklų, poligrafijos ir knygų prekybos viršininkas), Levas Vladimirovas (Vilniaus universiteto istorijos fakulteto mokslinės informacijos katedros vedėjas) ir Aleksandras Žirguly (vertėjas ir buv. daugelio knygų redaktorius). Pokalbis sukosi apie teorinius ir praktinius dalykus. Paaš-kėjo, kad poligrafijos įmonės gamina labai daug knygų broko (niekalų), net enciklopedijai trūksta kai kurių lankų.

Pr. N.

buvo įteiktas atžymėjimas kaip iškiliausiam 1978 metų lietuviui, įvertinant jo pasišventimą tęsiant kovą už pavergtus brolius ir seseris ir kalbant jų vardu.

Simas Kudirka dėkojo už atžymėjimą ir kvietė visus į darbą. Jis iškėlė buvusio kongresmano Hanrahanu nuopelnus jo laisvinimo akcijoje.

Algis Regis gražiai pristatė buvusį kongresmaną Robert P. Hanrahan, įvertindamas jo pastangas ne tik laisvinant Simą Kudirką, bet ir bendrai padedant lietuviams. Hanrahanui įteiktas specialus "Spirit of Freedom" atžymėjimas. Poniai Hanrahan įteikta gėlių. Abu gerėjo si lietuvių nuoširdumu ir žadėjo tolimesnę talką ir bendradarbiavimą.

Lietuvos generalinė konsulė Juzė Daužvardienė sveikino Simą Kudirką kaip dekados vyrą, tapusį laisvės simboliu, ir linkėjo jam rodyti kelią į vieningą, ryžtingą veiklą, kovojant už Lietuvos laisvės atstatymą. Teigiama vertino lietuvių respublikonų veiklą, dirbant pasirinktos partijos rėmuose, tačiau nepamirštant savo kilmės krašto.

Bankete dalyvavęs naujai išėjusios knygos apie Simą Kudirką "Laisvės sonatos" autorius Anatolijus Kairys tarė žodį ir po knygos kopiją įteikė J. Daužvardienei, Simui Kudirkai ir Robert P. Hanrahanui.

Po oficialios dalies prasidėjo šokiai, grojant Markausko orkestrui.

Banketo rengimo komitetas, vadovaujant Pranui Jurkui ir ponionai Irenai Regienei ir Reginei Andrijauskienei, talkinant visiems valdybos nariams, atliko savo darbą pasigėrėtinai.

ILRL

Iš Lietuvos K.B. Kronikos

(atkelta iš 1 psl.)

mo priklausys Bažnyčios ateitis Tarybų Sąjungoje ir mūsų Tėvyneje. Mes tikimės būti suprasti ir sulaukti pagalbos šiuo sunkiu metu.

Lietuvos bažnytinė provincija yra katalikybės avanpostas totalinio ateizmo užvaldytoje Tarybų Sąjungoje. Vykstančioje žūtbūtinėje kovoje mums reikia greitos ir efektyvios pagalbos, kad nebūtume visiškai morališkai ir fiziškai sunaikinti. Todėl laikome būtinu reikalu supažindinti su dabartine Lietuvos katalikų būkle Apaštaloj Sostą ir savo brolius — pasaulio tikinčiuosius.

-o-

Raudonajai armijai okupavus Lietuvą, prasidėjo fizinis ir moralinis lietuvių tautos naikinimas. Nukentėjo apie vienas trečdalis lietuvių tautos žmonių. Vieni buvo ištremti, kiti įkalinti, nužudyti ir pan. Toks teroras buvo iki pat Stalino viešpatavimo pabaigos.

(Bus daugiau)

DOVANA — IRENOS VELONSKIENES SIUNTINIŲ ĮSTAIGA. Greitas išsiuntimas, prekių pasirinkimas žemomis kainomis. Negalint atvykti, sudaromi pageldaujamų daiktų siuntiniai pagal užsakymus. SUDAROMI GIMINIŲ IŠKVIETIMO IŠ LIETUVOS DOKUMENTAI. Persiunčiamas iš Lietuvos atvykusių svečių asmeninis bagažas. Siuntinių bei kitais reikalais kreiptis tel. 268-1594, adresas: 69-40 Fleet St., Forest Hills, NY 11375.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas, 357 Larkfield Rd., E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 368-3733, namų vakarais (516) 757-4296. Antradi. 2-8 val. vak., šeštadi. 9:30-12:30 val. Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. (212) 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454-9527; vakare: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, New-ark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Elizabeth office: 216 Palmer St. (Bet. 2nd and 3rd Aves), telef. 353-2999. Paruošiamos garbingos laidotuves. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

GARSZVOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGOS. — ŠERMININĖS: Haven Hill Funeral Home, Inc., 104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; ir Garsza Funeral Home, 231 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y. 11211. Modernios, erdvios ir vėsinamos koplyčios. Jau trečia Garszvos šeimos generacija yra New York State laidotuvių direktoriai ir balzamuotojai. Tel. 846-1970. Pageidaujant parūpinamos šermininės bet kurioj miesto daly.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoj vietoj — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

SPARTA—Rašomos mašinėlės įv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, įv. biznio mašinos—pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

Lietuviška REAL ESTATE įstaiga St. Petersburg, Florida	
ANGELE E. KARNIENĖ Broker-Realtor	
3701 Gulf Blvd. St. Petersburg Beach, Fla. 33706	
Telef. (813) 360-2448, vakare (813) 345-2738	
Rezidencijos-Moteliai-Sklypai	
Apartmentai-Kondominiumai	
Nuomavimas — Notary Public	

NAUJAUSIUS 1979 METŲ JAV GAMYBOS AUTOMOBILIUS galima įsigyti gamintojo kaina. Tai galimybė sutaupyti iki 750 dol. ir daugiau. Del informacijos skambinti: L. Juozapavičius, 424-2109, arba rašyti: 60-54 70th St., Maspeth, N.Y. 11378.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimai, šeštadi. 4-5 val. WEVD 1330 AM ir 7-8 v.v. 97.9 FM. Music of Lithuania, pirmadi. 7:30-8:30 val. vak. WSOU-FM 89.5 anglų kalba. Dr. J.J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092. Tel. (201) 232-5565.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOS. SE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.	
Fasolino MEMORIALS 66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS Phones: 326-1282 326-3150 TAI MŪSU VIENINTELĖ VIETA — — GAUSI PARODŲ SALĘ	

VYTIS KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA
● LĖKTUVAI ● LAIVAI (CRUISES) ● TRAUKINIAI (AMTRAK) ● AUTOBUSAI ● NUOMOJAMOS MAŠINOS ● VIEŠBUČIAI ● IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS ● GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ
MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA
VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE 2129 KNAPP STREET BROOKLYN, N.Y. 11229 TEL.: (212) 769-3300

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Editorial Office (212) 827-1352
Brooklyn, N. Y. 11207 Business Office (212) 827-1351

Publication No. 148360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$13.00. Single Copy 25 cents

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIĄS • Prenumerata metams \$13.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuodžiūrą • Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Lituanistikos Instituto suvažiavimo proga

Gegužės 25-28 dienomis Kultūros Židinyje įvyksta Lituanistikos Instituto VII-tas suvažiavimas. Tai ne eilinis suvažiavimas. Jis skiriamas Vilniaus universiteto 400 metų sukakčiai paminėti. Ir pats Institutas yra ne eilinė organizacija, bet labai svarbi institucija. Ji puoselėja tuos mokslus, kurie tiesiogiai liečia lietuvių tautą. Jeigu mes tokią įstaigą būtume turėję prieš kelis šimtus metų, šiandien visai kitokia būtų Lietuva, daug didesnė jos literatūra, daug gražesnė kalba, daug didesni istorijos mokslai. Ir ji pati būtų daug didesnė.

Tokia buvo mūsų dalia istorijoje — Lietuvos šviesuomenė sulenkėjo, grynai tautiniai nacionaliniai Lietuvos interesai buvo nustumti į šalį. Lietuviybė išliko tik šiaudinėje pastogėje. Kaimas kalbėjo, dainavo lietuviškai, kūrė pasakas, legendas, drožinėjo savo rūpintojėlius, audė drobės raštus. Jie gyveno uždara gyvenimą ir čilulbejo kaip paukščiai. Nebuvo jokių sąlygų ir kalbą auginti, tobulinti.

Tokie prancūzai maždaug prieš 300 metų įsikūrė akademiją, kurios tikslas buvo auginti ir puoselėti, prižiūrėti prancūzių kalbą. Ta akademija ir dabar tebeveikia ir yra pati garbingiausia prancūzų institucija. Į ją narius pakviečia. Ir tai yra didžiausias pagerbimas ir išaukštinimas. Ta prancūzų akademija prižiūrėjo kalbą ir ją padarė gražią, lengvą, pagaulią. Šiandien kiekvienas prancūzas kalba ir rašo gražia prancūzų kalba.

Prisiminkime savo raštiją, savo "Bromas atvertas ing viečnasty". Kokių sunkių kelių ejo kalba. Tik 19 amžiaus gale kalbininkas Jonas Jablonskis, mūsų rašomosios kalbos tėvas, ėmė ją kaip sodininkas karpyti ir tvarkyti. Tik 1909 metais Seinuose įvyko pirmasis lietuvių kalbi-

ninkų suvažiavimas, užtrukęs bent kelias savaites, nes turėjo labai daug darbo. Tada iš kalbos išmetė "čercikus", "zapalkas" ir įvedė degtukus.

Kalba reikalinga nuolatinės priežiūros, nes ji yra lyg gyvas organizmas, — auga, keičiasi, prisitaiko prie gyvenimo. Kas metai atsiranda naujų išradimų, naujų sąvokų, ir jom nusakyti reikia naujų žodžių.

Kalba tobulinama ir okupuotoje Lietuvoje. Daugelis ten leidžiamų laikraščių yra gana gera kalba parašyti, apšvarintos knygos, sutvarkyta ir išlyginta rašyba. Bet ten yra kitas pavojus — į kalbą brukami rusicizmai, žargoniniai vertimai iš rusų kalbos. Jie įpilietinami. Taip lietuvių kalba žalojama.

Tad šio Lituanistikos Instituto uždavinys ir lieka — prižiūrėti ir puoselėti lietuvių kalbą, kad ji augtų ir skleistųsi graži, gryna, lietuviška.

Pažiūrėkime į Lietuvos istoriją. Kas ją rašė? Svetimieji. Kokia kalba? Tik ne lietuvių. Rašė gudiškai, lenkiškai, lotyniškai, rusiškai. Rašė taip, kaip jiems atrodė, dažnai nuskriausdami lietuvius. Pirmas lietuvis istorikas buvo Simanas Daukantas, kuris atskleidė lietuviškos praeities grožybes ir pasakė: lietuvi, čia tavo žemė. Istorija dar ilgai skurdo, suklestėjo tik nepriklausomybės metais.

Lietuvos istorija pavergtoje Lietuvoje yra labiausiai klautojamas mokslas. Ji perrašoma per nauja, taip kaip diktuoja okupantas. Tad šio Lituanistikos Instituto uždaviniai ir lieka tas klaidas ištiesinti, burti ir organizuoti medžiagą objektyviai Lietuvos istorijai, skatinti jos rašymą, leisti istorinius veikalus.

Skurdo ir literatūros istorijos mokslas, tautodailės, tautosakos tyrinėjimai. Jie išsivystė tik nes-

(nukelta į 4 psl.)

Popiežius Jonas Paulius II birželio 3 vyksta į Krokuvą, Lenkiją. Ten iškilmingai bus paminėtas 900 metų jubiliejus nuo šventojo Krokuvos vyskupo kankinio Stanislovo mirties. Dabar jis yra Krokuvos vyskupijos ir visos Lenkijos globėjas.

Šv. Stanislovo kultas plačiai sklido Lenkijoje, ypač Krokuvoje, kur didžioji jo relikvijų dalis yra laikoma Šv. Stanislovo katedroje. Jo biografija, praėjus 400 metų po jo mirties, parašė istorikas Jonas Dluogošas, šv. Kazimiero auklėtojas. Tai medžiaga, surankiota ankstesniųjų rašytojų iš žodinių padavimų bei legendų. Stanislovas gimė 1030.VII.26 Szczepanowe ir todėl vadinosi Ščepanovskiu. Kilęs iš bajorų giminės. Išmokslintas katedros mokyklose Gniezne. Vėliau tapo kanauninku ir pamokslininku Krokuvoje. Pop. Aleksandras II 1072 jį paskyrė Krokuvos vyskupu. Buvo uolus sielų apaštalavime, nenuilstantis pamokslininkas, griežtai laikėsi tvarkos... Vyskupo rūmai visa-

Vilniaus universiteto Smuglevičiaus vardo salė. Pranciškus Smuglevičius buvo dailininkas, Vilniaus universiteto profesorius, profesoriavęs nuo 1798 iki savo mirties — 1807. Jis įsteigė tapybos katedrą ir išaugino keletą žymių dailininkų. Buvo gimęs Varšuvoje 1745, save laikė žemaičiu.

POPIEŽIUS VYKSTA Į LENKIJĄ

BENVENUTAS
RAMANAUSKAS, OFM

da buvo pilni beturčių ir vargšų. Jis reguliariai dalindavo jiems dovanas.

Šv. Stanislovo šventės gegužės 7 senoji brevioriaus nakturino skaitymuose pažymėta:

"Stanislovas gimė Krokuvoje, didikų šeimoje. Jo tėvai per 30 metų maldavo Dievą malonės, kad galėtų susilaukti šeimos. Berniukas jau nuo pat mažens rodė šventumo polėkius. Sulaukęs studento amžiaus, uoliai mokėsi bažnytinės teisės bei teologijos. Kai mirė tėvai, Stanislovas išdalino vargšams visus paveldėtus turtus, nes galvojo stoti į vienuolyną. Tačiau kitokia buvo Dievo valia: vyskupas Lampertas jį paskyrė Krokuvos kanauninku ir pamokslininku. Gi jam mirus, nors ir labai neno-

rėdamas, perėmė vyskupijos valdymą. Vyskupaudamas pasižymėjo apaštalavimo ir vargšų globėjo dorybėmis.

"Kai Boleslovas tapo Lenkijos karalium, vyskupas jį perspėjo dėl jo nedorumo. Neklausant jį ekskomunikavo ir išmetė iš bažnytinės bendruomenės. Dėl šios priežasties karalius labai įniršo ir pasiuntė kareivius, kad jį nužudytų. Tačiau nematoma Dievo galia juos sulaikė nuo žmogžudystės. Tada pats karalius nužudė vyskupą beuokojantį mišias. Po tokios kankinio mirties Stanislovas buvo Dievo apdovanotas dažniais stebuklais, kad pasirodytų Dievo tarno šventumas. Dėl to popiežius Inocentas IV Asyžiaus Šv. Pranciškaus bazilikoje 1253 rugpjūčio 17 jį paskelbė šventuoju."

Karalius Boleslovas II, vadinamas Narsiuoju, pasižymėjo avantiūristiniais karo žygiais. Dėl savo godumo ir politinio neteisingumo suėjo į konfliktą su vyskupu Stanislovu ir 1079 jį nužudė savo ranka prie altoriaus. Karalius įtarinėjo vyskupą kaip samokslininką ir išdaviką.

Po tokio įvykio karalius visiškai prarado pasitikėjimą Lenkijoje ir pabėgo į Vengriją pas gimines. Ten gyvenimą praleido kaip atgailotojas benediktinų vienuolyne, Osiake. XI-ojo amžiaus lenkų benediktinų "Martyrologium" — šventųjų gyvenimo knygoje minimas kaip "beatus Boleslaus, rex penitens" — palaimintas Boleslovas, karalius atgailotojas.

Karaliaus 8 metų atgaila

Legenda pasakoja, kad vieną audringą rudens dieną 1084 prie benediktinų vienuolyno Osiake, Vengrijoje, prisitartinio atgailos drabužiais apsirengęs labai suvargęs keleivis. Žodžių neprisitarėdamas, ženklais parodė, kad nori įstoti į vienuolyną. Vienuolyno viršininkas paskyrė jį vienuolyno tarnautoju. Aštuonerius metus nebylys sąžiningai tarnavo benediktinam. Pajutęs, kad jau artinasi gyvenimo galas, jis, visus nustebindamas, prabilo: "Aš esu Lenkijos karalius Boleslovas II. Būdamas valdovu, padariau daug žiaurumų. Tarp kitų 1079 nužudžiau prie altoriaus šventą vyrą, Krokuvos vyskupą Stanislovą, kuris drįso papiekti mano nedorybes. Grįždamas iš Romos, aš užėjau čia kaip atgailotojas ir pragyvenau 8 metus kaip nevertas vienuolyno

tarnas". Netrukus karalius Boleslovas mirė.

-o-

Tuo tarpu garsėjo stebuklais ir sklido legendomis nužudyto vyskupo kultas Gudijoje ir Ukrainoje. Stanislovas tapo visos Lenkijos globėju. 1088 Stanislovo kūną jo įpėdinis vysk. Lamberas III perkėlė į Krokuvos katedrą, kuri buvo pavadinta šv. Stanislovo vardu

Jo kultas per Lenkiją pasiekė ir Lietuvą. Kai kurie miestai turėjo jį savo herbe. Jo garbei yra pašvęsta pirmoji Lietuvos bažnyčia — Vilniaus katedra.

National Catholic Register
1978.XI.18 rašė:

Pakartotinai prisimindamas, kad savo kilme jis nėra italas, popiežius Jonas Paulius II lapkričio 5 malūnsparniu keliavo į Asyžių (95 mylios į šiaurę nuo Romos) ir automobiliu kryžmais Romą pagerbti Italijos globėjų — šv. Pranciškaus Asyžiečio ir šv. Kotrynos Sienietės.

Miniom Šv. Petro aikštėj vidurdienį popiežius pasakė, kad savo keltone į Asyžių ir prie šv. Kotrynos karsto Romos Švč. Marijos Alla Minerva bazilikoje jis turi tikslą "įsijungti į išganymo istoriją, kuri taip išraiškiai ir taip gausiai kalba Italijos istorijoje ir šios šalies įvairiose vietovėse".

Netrukus iš Vatikano specialiu italų karišku malūnsparniu pop. Jonas Paulius II išskrido į Asyžių, kur jo jau laukė 80,000 minia. Kelionė truko apie vieną valandą.

Ten popiežius asistavo mišiom, koncelebruojamom kardinolo Oddi iš Romos, Asyžiaus vysk. D. Tomassini ir konventualų pranciškonų generolo Vitale Bommarco. Tada popiežius iš bazilikos nuėjo melstis prie šv. Pranciškaus, Asyžiaus pirklio sūnaus, kapo, sūnaus, kuris paliko patogų gyvenimą, kad gyventų neturte iki savo mirties 1226.

Po to iš vienuolyno balkono popiežius kalbėjo miniai aikštėj ir ant aplinkinių stogų, kad jis, būdamas ne italas, atvyko į Asyžių dvasiniam "atgimimui".

(Bus daugiau)

GRYBAUJAM IR UOGAUJAM
LIETUVOJ IR AMERIKOJ

Dėkingas esu Dievo Apvaizdai, kad leido mane "gandriui nusikraidinti" dzūkų Dainavos šalelėn. Šiam pasauliui atmerkias mano akis pirmieji saulės spinduliai palietė Dusmenų parapiją, Bakaloriškių kaimą.

Tėviškės kaimas driekėsi netoli nuo Švenciaus ežero krantų. Moterys ir merginos iš to ežero sėmė vandenį, kibiras nešė namo. Gal jom tie vandens naščiai nebuvo sunkiausi, nes dainuodavo: "Verčiau prieš kalnelį vandenėlį nešti, nei įsimylėjus viens kitą pamesti..." Apylinkėse tyvuliavo ir daugiausia ežerų. Dzūkiškai juos vadindavom: Juodzikis, Pikciukas, Sarmis, Šarmiūcis. Aplink visą ūkininkų nekilnojajamą nuosavybę spygliuoti ir lapuoti miškai ošė šlamėju.

Laukai kalvoti, pakalnėse molienos lopeliai, ant to molio dzūkų mėgstami lėšiai derėjo. Saulelėidžio pusėj laukai smėlėti, bet vėjas tų smėlynų nepustydavo — mėlynžiedžiai lubinai užklodavo. Gera trąša. Žydėjimo metu ūkininkai lubinus apardavo, kitą vasarą ten rugiai bangavo, o trečiąją — grikliai

sniego baltumėliu žydėjo, bitės iš jų mažų žiedelių medaus nektarą rinko.

-o-

Kai aš paugėjau, bėgioti pradėjau, su mama į mišką grybauti, uogautiėjau. Uogas, it paukštelius, lengva buvo lesinėti, į burnelę dėti. Grybų tik mamytės parodytu su šaknimis išraudavau. Mat, nelengva man būdavo jį rasti ir valgomuosius atpažinti.

Lietuvos miškuose augo skanių grybų. Baravykai buvo visų grybų pulkauninkai. Bobausiai (mes juos vadindavom šmarškais) dygo ankstyvą pavasarį miško gaisravietėse, smėlėtuose pušynuose. Juos reikia ilgiau virti, valgyti karštus. Kas prieš valgymą tuos grybus šaltu sviestu pasiskandinavo, apsinuodydavo... Mano kaime ir parapijoje būta atsitikimų, kad nuo bobausių išmirdavo visa šeima. Kazlėkai — labai slidūs. Kelmučiai papuvusius kelmus rudenio apspisdavo. Lepšės, panašios į baravykus, dažniausiai styposjo beržynuose; kai kas patyčiomis sakydavo, kad dzūkai ratų ašis

tepdavo lepšėmis. Raudonviršiai piaustomi pajuoduoja. Rudmėsės piemenaudami, ant rykštės pasivėrę kėpdavom laužą ugnį; būdavo skanios... Umėdės būdavo pasipušušius geltona, žalia, raudona ir kitomis spalvomis. Voveruškos — geltonos, it aukšinės taurėlės; neki bo prie jų kirmėlaitės — nekimijo, gal dėl to mėgdavo jas valgyti žydai. Žaliukės tiltais augdavo pušynuose; itin skanios ragintus su grietine. Visi nevalgomi grybai, išskyrus musmires, būdavo šungrybiais vadinami, nors joks šuo žalių grybų neėda.

-o-

Ir paaugęs, savo amžiaus dešimtmetį peršokęs, mėgdavau uogauti ir riešutauti. Grybauti tebe mėgstu tik su šakute prie stalo... Mat, su kaimynu vienas grybavimas man baigėsi liūdinais... Nusibodo paskui tą varą, grybų nerandant, goglinėti. Įsigėdžiau eiti namo vienas. Kryžkelėj pasukau ne tuo keliu. Nuciukšėjau į svetimą kaimą. Jaunuolis palydėjo mane per mišką iki mano kaimo laukų kelio. Namie atsiradau saulei nusileidus, šviesai pritemus... Namiškiai buvo didžiai susirūpinę, o jauni kaimynai jau ruošėsi ant žirgų šokti, rističia joti, Kleinotų Petriuko ieškoti.

Lietuvos giriose sirpdavo saldzios, skaniai kvepiančios žemuo gės (jų prisirinkęs, net kleboną vaišindavau), avietės ir mėlynės. Pastarosios ir dažų turėjo:

pirštai, rankos nuo rinkimo, o lūpos, dantys ir liežuvis nuo valgyto pamėlynuodavo... Sykį keli vaikai nuėjom į mišką mėlyniuti. Uogų radom tik paragauti ir mažiausios mergaitės veidelui bei rankom "padailinti"... Raistuose augdavo uogos panašios į mėlynės, neteisingai "girtuoklėmis" vadinamos. Mat, su jų uogienojais augdavo aštraus kvapo gailių krūmeliai — tie gailiai savo kvapu žmones apsvaigindavo. Sykį ir aš nuo jų buvau "girtas".

-o-

Amerikoj mėlynės auga didelėmis krūmais ūkininkų daržuose. Todėl čia uogaujant nereikia pasilenkus kuprinėti; stovėdamas, šakas pasilenkdamas, didelės uogas į saują brauki, kibirėlin beri. Mum chicagiečiam nėra labai toli sodų ir daržų Michigano valstija. Netingūs atostogautojai, nepavargę poilsiautojai į sodus važiuoja vyšniauti, obuoliauti, į daržus braškių, mėlyninių pasirinkti. Rūpestingos, darbščios mamos savąsias šeimas maitina šviežiomis ir šaldytomis uogomis be chemikalų; sveika ir skanu.

Ir mūsų šeiminingė sugeba uogienes virti, daržoves konservuoti. Todėl ir mes, jėzuitai, kartais net viršininko kun. J. Bozevičiaus vadovaujami, pasiukvietę talkininkų, važiuojam uogų prisirinkti, vaisių prisirašyti.

-o-

Prieš keletą metų arti Waterviliet miestelio užtikau parduotą sunaikinimui vyšnių sodą. Ūkininko sodyba jau buvo nugriauta. Vyšnių šakos linko, raudona, niekas jomis nesidomėjo, nerinko. Dvi vasaras rinkom to sodo vyšnias, nesužinoję, kam už jas atsilųginti. Trečią vasarą to sodo vietoj buvo iškastas smėlis, liko didelės duobės.

Toj apylinkėj radau ir didelį daržą mėlyninių. Pirmą kartą ten pasitiko mane kokių aštuonerių metų berniukas. Nors mėlynės tik už bloko nuo namų, bet į daržą jis norėjo mane palydėti ne pėsčias, o važiuodamas savuoju automobiliuku; bet negalėjo rasti raktų...

Vėliau, sveriant uogas, mačiau, kad jų namų vidaus tvarka mišrainės sistemos: visi baldai ir grindys viskuo apdėti. Daržė paklausiau tą berniuką, kokios tautybės jo tėvai. Atsakė: tėvas vokietis, mama "lūgan".

Mėlyninių krūmų eilės per arti pasodintos viena prie kitos. Todėl šakos suaugusios, surizgusios, tarpai pavirtę urvais. Keturpėsčia įlindęs, šakas pasitūpęs, uogaui kaip į vandenį iki kaklo įbridęs... Gal dėl to uogos tam daržė vėliau prinoktų, ilgiau nenurenkamos.

Nusivežiau sykį į tą daržą ir talkininkų, kuriom dėl amžiaus krūvio ir kūno apimties sunkoka buvo tais tuneliukais landyti. Iš-tiko jas ir kita nesėkmė. Ganėsi to ūkininko sodyboj baltų vištų pulkelis. Mano uogautojos pa-

norėjo nusipirkti šviežiausių kiaušinių. Bet ūkininkė kiaušinių pardavimui neturėjo; ten buvo ne vištos, o gaidžiai...

-o-

1975 dėl kelionės į Romą ir dėl akies operacijos tik vieną kartą su kun. A. Tamošaičiu rugsėjo pradžioj į tą daržą mėlyniuti nuđūmiau. Mėlyninių dar radom apščiai ir po vienos kitos valandos priuogavom beveik po 20 svarų. Pradėjom just reikala pailsėti, o iš po krūtininių — "kvietimą" užkąsti, idant dar su didesne sparta į mūsų kibirėlius blytėtų mėlynės.

Prie automobilio mudviem besistiprinant, atvažiuo sensitelėjusi moteris. Išlipusi viena ranka laikė lazda, kita nejudėjo, atrodė paraližuota. Uogauti ji negalėjo, norėjo nusipirkti pririnktų uogų. Bet čia pat užpuolė ją kamanė bitė: zy zy zy - suko aplink jos galvą. Kažką saldų toji bitė senutės veide pastebėjo... Skubėjo senelė nuo persekiojtosios pasislėpti automobilyje, bet bitė zvint — greičiau "slėptuvėn" pateko. Kai senutė vėl iš mašinos išlipo, bitė dingo. Moteris nuvažiuo uogų pirkti, o mes pasinėmė į uogienojus.

Vos tik pradėjom uogas braukti, ne bitė, o lėktuvas mus užpuolė... Žir žir žir — beveik krūmus paliesdamas praskrenda, apsisuka ir vėl virš mūsų galvų tratėdamas lekia. Tuojau pastebėjom, kad tas lėktuvas

(nukelta į 4 psl.)

GRAŽIOJ MOKYKLOJ IR PAS SUKAKTUVININKĄ
Kelionė į Kaliforniją (8)

Iš anksto buvau įspėtas, kad turėsiu aplankyti lietuvišką mokyklą. Poetas Bernardas Brazdžionis rašė ir net klases bei valandas nurodė. Sutikau, nes norėjau pamatyti, kaip jų mokykla veikia. Tada galėsiu palyginti su New Yorko Maironio lituanistine mokykla.

Mano globėjai Polikaičiai yra tos lietuviškos mokyklos entuziastai. Jie patys mokytojauja, mokytojauja ir jų atžalynas. Tą dieną Antanas Politikaitis ėjo vedėjo pareigas, nes pats vedėjas buvo išvykęs.

Mokyklos patalpos

Jų mokykla turi savas lietuviškas patalpas. Koks tai didelis patogumas ir kokia pedagoginė prasmė! Vaikas iš karto jauja ir lietuviškas patalpas, sales, būgną. Jis jose randa daug ko lietuviško, ko nėra kitose mokyklose, kurios naudojasi nelietuvių mokyklos patalpais.

Šios mokyklos sumanytojas ir statytojas yra prel. Jonas Kučingis. Jam reikia atiduoti tikrai didelę pagarbą, kad jis tokią mokyklą pastatė.

Pats statinys yra vienaaukštis, L raidės formos. Šone eina koridorius, iš kurio durys į klases. Vidury yra kiemas. Mokiniams labai patogiu kiekvienos pertraukos metu išbėgti į kiemą ir čia palakstyti, pažaisti. Ir pats kiemas yra beveik uždaras. Jį dengia salės pastatas. Įvažiavimas tik pro bažnyčios šoną.

Rodos, tai yra smulkmena, bet tokioje Maironio lituanistinėje mokykloje tokio liuksuso nėra. Yra penkios pamokos ir tik viena pertrauka, po trijų pamokų vaikai suvedami į salę pavalgyti.

Iškeliamos vėliavos

Buvau nustebintas, kad čia dienos darbas pradėdamas kaip

kokioje stovykloje. Pirmiausia su tam tikrom ceremonijom pakeliamos vėliavos, sugiedami himnai. Mokyklos kapelionas kun. A. Olšauskas sukalba maldą. Mokyklos vedėjas praneša svarbiausius potvarkius.

Mokiniai įpratinti prie tam tikro oficialumo, ugdoma pagarba vėliavom ir himnam. Tokia Maironio mokykla jau to padaryti negali. Neturime savo patalpų, neleidžia ir klimatinės sąlygos. Kalifornija juk saulėtas kraštas, labai retai lyja, neturi nė žiemos. Tad lengva mokinius sušaukti į aiškų rytmetinį ceremonijų.

Didelė mokykla

Nuo seno čia liko tradicijos, kad reikia mokytis, kad 8 skyrių neužtenka. Mokykla turi 10 skyrių ir dar pedagogines klases, kur jaunimas rengiasi būti mokytojais.

Reikia sveikinti visus, kurie prisidėjo prie šios sistemos išugdymo ir dabar ją palaiko. Tai turi didelę teigiamą reikšmę jaunimui. Jaunimas daugiau išmoka lietuvių kalbos, labiau pripranta prie lietuviškų tradicijų, lengviau įsijungia į bendruomeninį gyvenimą. Užkalbinti jaunieji geriau vartoja lietuvių kalbą, turi didesnį žodyną ir gražiai ištaria.

Tokiam New Yorke nėra taip gerai. Turime tik 8 skyrius. Nors ir buvo padėta daug pastangų išauginti 10 metų mokyklą, bet ja nesidomi nei tėvai, nei vaikai. Bet taip nusikraudžiame jaunosius, nesistengdami jiems suteikti kiek galima daugiau lituanistinių žinių.

Klasėse

Teko aplankyti bent kelias klases. Poetas Bernardas Braz-

džionis nusiavedė į savo klasę, kur buvo pokalbis apie poetą Vytautą Mačernį ir jo kartą. Ap-lankiau vieną jungtinę klasę, kur buvo susirinkę vyresnieji. Ten vėl kalbėjom apie literatūrą. Dar buvau ir kitose bendroje klasėje, kur buvo sutelkti kiek jaunesni. Ten kalbėjom apie lietuvių kalbą, literatūrą, tautinį atgimimą.

Mokytojai

Mokytojai įvairūs. Vyresnieji čia — poetas Bernardas Brazdžionis, rašytojas Bronys Raila. Viena ponija buvo neseniai atvykusi iš Lietuvos. Mokytojauja ir jaunimas, pats baigęs šią mokyklą. Visi jie turi entuziazmo ir meilės jaunimui ir lituanistikai.

Susirinkime

Po pamokų patekau į privatų butą, kur vyko moksleivių ateitininkų susirinkimas. Čia buvo pokalbis ne apie literatūrą, o apie lietuvišką spaudą, redakcinį darbą. Jaunuoliai gyvai domėjosi, kaip susiformavo lietuviška spauda, kaip ji dabar leidžiama, iš kur suteikiamos žinios.

Kartais vyresniam sunku prieiti prie jaunuolių, varžosi vieni kitų. Čia nebuvo to. Pokalbiai vyko draugiškai, ir išsiskyrė visi labai maloniai. Kiekvienas atsisveikino ir padėkojo.

Broniui Railai — 70 metų!

Jau mokykloje išgirdau, kad šiandien jų mokytojai, žymiam visuomenininkui, šmaikščiam rašytojui Broniui Railai sueina 70 metų. Tokia graži sukaktis!

Po pamokų ir visų susirinkimų Bernardas Brazdžionis tuoj ir išvežė į tą sukaktuvinę sueigą ir pagerbimą. Šis žymus poetas privačiai mėgsta juokauti, tiesiog žarstyti juokus, linksmus dvielius, ketureilius, kuriuos čia pat surimuoja ir su blizgesiu pasako. Kiek tai suteikia juoko, išdaigumo!

Bronys Raila gyvena kalno šlaite. Namas gerokai pakilęs nuo gatvės, o viršum namo terasom dar kyla jo sodelis, pilnas kaktusų. Puikus, majestetiškas reginys pro langą į miestą, į slėnį.

Čia suvažiavo gražaus svietelio pasveikinti sukaktuvininko, drauge pasidžiaugti bendra lietuviška sueiga. Ponija Railienė turi nuolatine jausmą šypseną, savaime ji visiem bičiuliška ir paslaugi ir vaišinga. Šeiminiškas taip pat turi ramią aristokratišką šypseną, moka su visais sugyventi, surasti bendrą kalbą ir draugystę. Tad sukaktuvinį vakarą čia susirinko daug puikių jo bičiulių. Bernardas Brazdžionis atėjo su humoristiniais sveikinimais, net su specialiu adresu, linksmom eilėm ir linkėjimais.

Pasakytą ir sveikinimo kalbą.

Krokuvos choras, koncertavęs Dubline balandžio 13. Chorą savo laiku globojo dabartinis popiežius Jonas Paulius II, kai kuvo Krokuvos kardinolas.

L.K.R.Š. reikalų vedėjas Dubline ir kitur

Kun. Kazimieras Pugevičius, Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos reikalų vedėjas, Didžiąją savaitę praleido Dubline, Airijoje. Ten jis buvo pakviestas tos pačios organizacijos, kuri prieš porą metų bandė pasiųsti Fatimos Marijos statulą Lietuvos tikinčiesiems, tačiau bandymas nepavyko. Iš to žygio kilo nemaža sėkmingos propagandos spaudoj apie tikėjimo persekiojamą Lietuvą.

Ta pati organizacija The Centre for Community Concern, persispausdino ir išplatino šimtus kopijų Nijolės Sadūnaitės kalbos teisme, rinkdama parašus ant atsišaukimo jai išlaisvinti.

Šia proga kun. Pugevičiui pavyko užmegzti ryšius su eile asmenų, kurie susidomėjo Lietuvos tikinčiųjų reikalu. Jų tarpe buvo vienas Airijos aukščiausiojo teismo teisėjas. Vienas gydytojas, einas pareigas sveikatos

Sugiedota Ilgiausių metų. Suprantama, čia yra muziko Broniaus Budriūno žemė. Dalyvavo ir jis pats. Tai publika ir sugiedojo jo komponuotą ir visur dabar sklindžiamą Ilgiausių metų melodiją. Sugiedojo labai pakiliai.

-o-

Bronys Raila tai vienintelis mūsų literatūroje, kuris daug rašo dienos ir laiko klausimais. Jau išleido bent kelias knygas, kuriose analizuoja mūsų laiką, mūsų tautos likimą. Paliečia net kasdienines aktualijas, politiką, visuomenę, bet ir tuo metu sugeba išsilaikyti aukštumoje. Mėgsta jis literatūrą, apie ją įdomiai ir mielai kalba bei rašo.

Užkviečiau aplankyti ir Atlanto pakraštį. Pažadėjo rudenį pasikelti į kelionę. Tai bus proga pasiklausti jo paskaitos. O jis kalba ir įdomiai ir sugestviai.

(p.j.)

(Bus daugiau)

ministerijoje, pažadėjo raginti savo kolegas Airijoje, kad jie organizuotai protestuotų prieš Lietuvos praktikuojamą nepriešaidimą kunigų net prie mirštančių ligonių. Kun. Pugevičius taip pat gavo audienciją pas Dublino arkivyskupą, kuris parodė susirūpinimą Lietuvos tikinčiųjų persekiojimu ir prisiminė vyskupus iš Lietuvos, kuriuos jam teko sutikti antrojo Vatikano suvažiavimo proga.

Velykų antradienį kun. Pugevičius išskrido iš Dublino į Muencheną ir aplankė prel. Joną Avižą, kuris Vokietijos vyskupų skirtas rūpintis lietuviška sielovada visoj Vokietijoje. Rytojaus dieną kun. Pugevičius traukiniu išvyko į Bad Woerishofeną. Ten tris dienas dalyvavo Europos lietuvių katalikų suvažiavime. Jį sukvietė Europos lietuvių katalikų sielovada, kuriai vadovauja vysk. Antanas Deksnys, sekretoriaujant prel. Petriui Celišui.

Suvažiavimas vyko gražioje vietinėse parapijos patalpose, Tos parapijos klebonas yra kun. Antanas Bunga. Suvažiavime dalyvavo 15 kunigų ir 15 pasauliečių. Buvo atstovaujamos Anglija, Prancūzija, Vokietija ir Italija.

Suvažiavime, tarp kitų gerai paruoštų paskaitų, kun. J. Vaišnora, MIC, iš Romos, paaiškinęs kanonizacijų procedūrą, pranešė, kad kanonizacijų kongregacija prie Vatikano yra pareiškus, jog ateity pirmenybė bus duodama kandidatams iš šventuosius iš tų kraštų, kur mažiau praeity yra buvę kanonizuotų šventųjų.

Iš Paryžiaus atvykęs kun. Jonas Petrošius savo paskaitoj palietė lietuvių kalbos išievių tarpe problematiką. Prancūzijos ir taip jau mažoj lietuvių kolonijoje tik 5% šeimose tekalba lietu-

viškai. Įvesdamas šalia lietuvių kalbos krašto kalbą, klebonas jaučiasi prilaikęs daugiau lietuvių prie lietuviškos bendruomenės ir kartu laimėjęs naujų kitataučių mišrioje šeimose lietuviškiem reikalams.

Kiti referatai buvo lygiai gyvenimiški, ir diskusijos buvo gyvos.

Šio Europos lietuvių katalikų suvažiavimo proga aiškiai buvo matyti, kad Vakarų Europos lietuviai, nežiūrint jų palyginti nedidelio skaičiaus, gana sėkmingai veikia savo kolonijose. Ypačiai nuosekliai veikia Vakarų Europos lietuvių sielovada, vadovaujama vysk. Antano Deksnio. Suvažiavusieji šia proga kukliai paminėjo vysk. Deksnio konsekracijos dešimtmetį.

Neseniai iš Lietuvos atvykęs solistas Ričardas Daunoras suvažiavime atliko įspūdingą religinį koncertą, akomponuojant Vyteniu Vasyliūnui.

Iš Bad Woerishofeno kun. Pugevičius grįžo penktadienį Muencheną, kur spėjo trumpai pasikalbėti su Laisvės Radijo darbuotoju Kęstučiu Jokubynu. Rytojaus dieną išskrido į Londoną, iš ten traukiniu į Nottinghamą, kur aplankė kun. Steponą Matulį ir pasakė pamokslą sekmdienį susirinkusiems lietuviams.

Iš Nottinghamo keliauninkas išskrido pirmadienį vėl į Airiją. Ten dalyvavo arių misionierių kongrese. Kongresas, kuris sutraukė dešimtis tūkstančių dalyvių, dvasiškių ir pasauliečių, įvyko arių Šiluvoj, Knock kaimely. Ten trečiadienį mišiose dalyvavo 5 tūkstančiai vienuolių, koncelebruojant kardinolui iš Čilės, dešimčiai vyskupų, keturiem šimtam kunigų. Šio pasaulinio masto kongrese Religi-

(nukelta į 5 psl.)

Lituanistiko Instituto suvažiavimo proga

(atkelta iš 3 psl.)

priklausomos Lietuvos laikais. Auga ir dabar. Ir čia Lituanistikos Institutui atsiskleidžia darbų darbai. Kiek dar nesurinktos literatūros istorijos medžiagos, kuri yra šiame krašte ir kuri greitai išnyks. Kiek dar yra tautosakos lobių, tautodailės. Ir čia Lituanistikos Institutas turi labai daug darbo.

Kadaise Dūkša 1599 metais savo "Postilės" įžangoje pirmą kartą Lietuvos istorijoje iškėlė lietuvių kalbos svarbą ir teigė, kad ne žemės turtais, pilimis išsiskirsime iš kitų, o tik savo kalba.

Ir dabar parafrazuojant galima pasakyti, kad ne savo turtais, gražiais namais, mašinomis mes išliksime ir išsiskirsime iš kitų, o tik visa lituanistika, kiek ji mus apims ir kiek mes patys jai pasišvėsime.

Neturėjome praeityje panašių institucijų, neišmokome branginti, kas sava. Tad stenkimės bent dabar įsisąmoninti Instituto reikšmę ir įsijunkime į jo rėmimą.

Praeitame amžiuje ir dar prieš karą, kai Lenkija buvo padalinta, jos šviesuomenė labai uoliai rėmė visas tautines apraiškas. Buvo draugija, kuri rūpinosi leisti istorinius dokumentus. Kita draugija samdė dailininkus, kad jie kurtų lenkų istorijos paveikslus. Tokioje Krokuvoje buvo dailės draugija, kuri turėjo 10,000 narių. Joje tik labai nedaug buvo dailininkų, o visi kiti buvo dailės rėmėjai. Kai draugija rengė parodas, tai iš nario mokesčio nupirkdavo visus paveikslus ir juos išdalindavo svarbiom institucijom.

Panašiai galėtų ir Institutas suorganizuoti rėmėjų tinklą, kuris sudėtų pinigų, kad Instituto veikla būtų gyva ir įspūdinga.

-o-

Instituto suvažiavimas skiriamas Vilniaus universitetui 400 metų sukakčiai paminėti. Apie šio universiteto reikšmę mūsų

tautai daug rašėme ir dar rašysime. Universitetas lietuvius pratinio prie mokslo ir parodė Lietuvos istoriją, skatino ją tyrinėti. Per universitetą atėjo pirmieji tautinio atgimimo žadin-tojai. Universitetas — tai lietuvių tautos pasididžiavimas.

-o-

Sveikiname Lituanistikos Instituto VII-tąjį suvažiavimą laisvame demokratiname pasaulyje, kur kiekvienas gali pasisakyti laisvai rūpimais klausimais. Linkime pačiam suvažiavimui kuo geriausios sėkmės, pačiam Institutui — augti ir stiprėti.

Kviečiame visus lankyti paskaitas, dalyvauti minėjimo svarbiausiuose momentuose, nes įvykis tikrai didelis, ir jis vyksta mūsų Kultūros Židinyje!

GRYBAUJAM IR UOJAUGAM
LIETUVOJ IR AMERIKOJ

(atkelta iš 3 psl.)

balta skystį purškė, daržo kenkėjus nuodijo.

-o-

Lietuvoj, kaip vyresnieji prisimenam, daržų nei sodų purkšti nereikėjo; vaisius ir uogas valgėm pasigardžiuodami, kirmėlę tės perkąsti nebijodami. Amerikoj daržų ar sodų nepurkši — Uogų ir vaisių neturėsi. Vienas amerikietis ūkininkas man sakė, kad jie, naikindami vabalus kenkėjus, sunaikino ir vabalus geradėjus — kenkėjų naikintojus. Nors šių mėlynių savininkas sakė, kad apipurkštos uogos žmonių sveikatai nekenksmingos, mes jų daugiau nerinkom.

Ten pat mekeno dvi ožkos. Norėjom nusipirkti jų pieno. Bet viena ožkelė likusi bergždžia; iš jos — nei pieno, nei vilnų, o sveikatai labai naudingą melžiamos ožkos pieną ūkininkas geria pats.

Tik už bloko, antroj pusėj kelio, kito ūkininko pomidorai buvo beveik pernokę, šienligė sukeliančiose (ragweeds) ir kitokiose piktžolėse paskendę. Jokių ligų kėlėjom piktžolėm aš ir kun. A. Tamošaitis nesam aler-giški. Todėl capt capt — iš tų žolių prisirinkom pomidorų.

Ir šio ūkininko sodyba mūsų lietuviško žvilgsnio nepatraukė, pasigėrėjimo nežadino. Nei takelio, nei krūmelio, nei gėlių darželio čia neregėjom. Didelio namo išorė — be mažiausio papuošalo; pakalnėlėj garažas, prie jo gremėzdiškas traktorius; ant pievelės vandens laistytuvai, zigzagais išraištytas; po kiemą sargis šunelis zujo įpostinėjo. Akivaizdus pavyzdėlis, kaip čia trūko grožį mylinčios žmogaus širdies ir darbščių rankų. . .

Važiuojant namo, mūsų mintys skrido Lietuvon; kalbėjom apie savąsias tėviškes sodybas ir kaimus. . .

Br. P. Kl.

LIETUVIŲ FONDO SUVAŽIAVIMAS

Chicagoj, Jaunimo Centre, gegužės 5 įvyko Lietuvių Fondo metinis suvažiavimas. Jį atidarė valdybos pirmininkas dr. Gediminas Balukas, o invokaciją paskaitė tėvas Petras Daugintis, SJ.

Prezidiuman buvo išrinkti: pirmininkauti — dr. J. Valaitis, inž. V. Kutkus (Detroitas), Vacys Slotkus (Kolumbija), sekretoriauti — Milda Lenkauskienė (Clevelandas) ir Daina Kojelytė.

Suvažiavimą žodžiu sveikino PLB pirm. Vytautas Kamantas ir JAV LB krašto valdybos vardu Antanas Gailiusis. Raštu sveikino Vak. Vokietijos lietuvių vardu tėvas Alfonsas Bernatonis, OFM Cap. (jo laišką perskaitė Ona Zailskienė), ir Lietuvos generalinė konsulė Juzė Daužvardienė.

Pernykščio suvažiavimo protokolą, labai sklandžiai parašytą, perskaitė sekretorė Daina Kojelytė.

Buvo sudarytos šios komisijos: a) registracijos — K. Barzdukas, K. Girvilas, A. Kareiva, P. Zolynas, B. Šliažas ir A. P. Bagdonas; b) spaudos — A. Juodvalkis (Dirva), Vyt. Kutkus (Draugas), A.P. Bagdonas (Darbininkas), S. Juškėnas (Naujinėnos), J. Kuprys (fotografai); c) balsų skaičiavimo — J. Vaznelis ir J. Kučėnas; d) rezoliucijų — A. Šantaras, M. Lenkauskienė ir dr. V. Tauras.

Apie praeitų metų atliktus darbus išsamų pranešimą pateikė tų metų valdybos pirm. dr. A. Razma. Jo pranešimą papildė izd. K. Barzdukas.

Investavimo komisijos pirm. P. Kilias pranešimą perskaitė V. Naudzius.

Pelno skirstymo komisijos pirm. dr. K. Ambrozaitis pranešė, kad 1978, atskaičius visas išlaidas, kultūriniam reikalui buvo paskirta 73,000 dol., o per visą savo gyvavimo laikotarpį Lietuvių Fondas paskyrė lietuvių kultūriniam ir švietimo reikalui 550,000 dol.

Kontrolės komisijos vardu tikrinimo aktą perskaitė A. Šantaras.

Leidinio "Lietuvių Fondas" redaktorių ap. Bagdonas painformavo apie šiam leidiniui telkiamą medžiagą ir finansinį jo stovį.

Po to vykusiose diskusijose dalyvavo dr. F. Kaunas, dr. G. Balukas, A. Juodvalkis, J. Grauzinis, A. Gailiusis ir kiti.

Visi pranešimai buvo suvažiavimo dalyvių priimti rankų plojimu.

Dubline

(atkelta iš 4 psl.)

nės Šalpos reikalų vedėjui teko užmegzti gerų pažinčių ir dalyvių supažindinti su Lietuvos tikinčiųjų rūpesčiais. Buvo išdailinta 5,000 brošiūrų, kuriose iš 28-tos ir 36-tos Kronikos buvo perspausdinti atsišaukimai į aierių tautą, kad ji visokiais būdais remtų brolius lietuvius.

Po dviejų dienų kun. Pugevičius išskrido į Torontą, kur buvo pažadėjęs Kanados Kunigų Vienybės ir Kanados Lietuvių Katalikų Sielovados Centro suvažiavimuose padaryti pranešimus. Šia proga Prisikėlimo parapijos sekmadienį jam teko per visas mišias sakyti pamokslus apie Lietuvos tikinčiųjų padėtį. Kun. Pugevičius buvo įteiktas \$9,000 čekis, skirtas Religinei Šalpai; tai Kanados lietuvių auka.

Prieš grįždamas namo po viso mėnesio kelionių Religinės Šalpos reikalais, kun. Pugevičius dalyvavo Toronte Juozo Kapočiaus pagerbime, Lietuvių Enciklopedijos bei Encyclopedia Lituanica leidinių užbaigtuvėse. Savo tartame žody kun. Pugevičius pabrėžė, kad tos užbaigtuvės reiskia tam tikras pradėtuves: reikia dabar pradėti lietuvių populiarinti Encyclopedia Lituanica kitataučių tarpe ir skleisti abi Enciklopedijas, kiek tik įmanoma, nežiūrint visų trukdymų.

Registracijos komisijos vardu savo duomenis pateikė K. Barzdukas. Suvažiavime užregistruota 116 su 3935 balsais.

Nominacijų komisija (St. Baras, dr. F. Kaunas ir dr. M. Vyngantas) pranešė, kad pagal statutą turi būti išrinkta trečdalis Lietuvių Fondo tarybos narių. Terminas yra pasibaigęs šiem tarybos nariam: dr. A. Razmai, dr. G. Balukui, V. Kutkui, dr. J. Valaičiui, dr. J. Račkauskui ir J. Kučėnui. Į tarybą nominacijų komisijos buvo pasiūlyti šie kandidatai: dr. A. Razma, dr. G. Balukas, V. Kutkus, dr. J. Valaitis, dr. J. Račkauskas ir D. Kojelytė. Suvažiavimas dar pasiūlė G. Janulą. Į kontrolės komisiją: A. Šantaras, A. Dundzila, dr. A. Gleveckas, P. Turūta, K. Dirkis ir V. Prūsas.

Po pietų pertraukos adv. P. Žumbakis kalbėjo apie teisingų testamentų sudarymą ir visą testamentą vykdymo procedūrą.

Apie Lietuvių Fondo veiklą kitose vietovėse pirmiausia pranešė Milda Lenkauskienė iš Clevelando. Ten lietuvių Fondui yra sudėję 85,500 dol.

V. Kutkus iš Detroito pranešė, kad ten yra 326 nariai, kurie sudėję 75,000 dol.

Dr. A. Razma painformavo apie St. Petersburgo lietuvių surengtą Lietuvių Fondo vakariene, davusią 4,000 dol. pelno.

Po to buvo diskutuojami įvairūs klausimai: testamentų sudarymo, pelno skirstymo, Kolumbijos lietuvių parėmimo ir kt. Kun. K. Kuzminskas painformavo apie Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikų leidimą anglų, ispanų, prancūzų ir lietuvių kalbomis.

Balsų skaičiavimo komisija pranešė, kad į LF tarybą išrinkti šie kandidatai: dr. A. Razma (3,666 balsai), dr. G. Balukas (3,413), V. Kutkus (3,488), D. Kojelytė (3,331), dr. J. Valaitis (3,207), dr. J. Račkauskas (2,609); kandidatai liko G. Janula (797 balsai).

Į kontrolės komisiją išrinkti: A. Šantaras, dr. A. Gleveckas ir P. Turūta.

KULTŪROS TARYBOS VEIKLOJ

— JAV LB Kultūros taryba finansiskai parėmė Dainavos ansamblio A. Jurgučio muzikinės dramos "Emilija Platerytė" (A. Kairio libretas) pastatymą Chicagoj. Taip pat parėmė LB New Yorko apygardos tradicinę Vasario 16-osios parodą. Ši parama buvo panaudota Kultūros Tarybos vardo premijai, kurią laimėjo dail. Juozas Bagdonas.

— Kultūros taryba suteikė paramą Lituanistikos Institutui jo suvažiavimui rengti New Yorke š.m. gegužės mėn. Suvažiavimo metu įvyks iškilmingas Vilniaus universiteto 400 metų sukakties minėjimas, rengiamas drauge su Kultūros taryba. Taip pat suteikta parama specialiam Lituanus Čiurlionio numerii ir Lietuvių foto archyvu, paruošusiam filmą apie poetą Joną Aistį, kurį dar prieš mirtį nufilmavo foto menininkas kun. Algimantas Kezys.

— Rūpinamasi paruošti Donelaičio studiją anglų, o jei bus galimybė, ir vokiečių kalba. Šiuo metu ieškomi autoriai studijai. Lygiagrečiai stengiamasi paruošti nedideles lietuvių literatūros antologijas anglų, ispanų ir portugalų kalbomis. Antologijų paruošimu pažadėjo rūpintis prof. dr. Stasys Gostautas.

— Kultūros taryba nutarė paskelbti lietuviškųjų radio valandėlių konkursą Vilniaus universiteto sukakties minėjimo programom paruošti. Tam reikalui iš Lietuvių Fondo gauta 1000 dolerių. Šalysos ir vertintojų komisija bus paskelbta vėliau.

— Pasaulio lietuvių archyvas Chicagoj veikia JAV LB Kultūros tarybos žinioj. Šiuo metu vedėjo Česlovo Grincevičiaus pastangomis archyvas inkorporuotas Illinois valstybės ir suorga-

Dedamos pastangos išaiškinti lietuviško kryžiaus sunaikintojus. Iš k. lietuviško kryžiaus komiteto pirm. P. Wytenus, Queens Borough prezidento patarėjas Steven S. Orlow, valst. prokuroro asistentė Constance M. Mondino, kriminalinio teismo atstovas Josh Sussman, prokuroro įstaigos atstovas Lt. Mahoney, liet. kryžiaus komiteto vicepirm. Wallace B. Rodgers. Nuotr. Joseph Scordo

Rezoliucijų komisijos vardu dr. V. Tauras perskaitė suvažiavimo rezoliucijas. Suvažiavimas jas dauguma balsų priėmė.

Po to dr. T. Remeikis sjūlė L. Fondui imtis iniciatyvos steigti lituanistikos katedrą JAV universitete. Dr. K. Ambrozaitis paaiškino, kad tos iniciatyvos turėtų imtis Lietuvių Bendruomenė, o LF visada tai paremtų.

Suvažiavimas buvo baigtas visiems sugiedant Lietuvos himną.

Vakare Jaunimo Centro kavinėje vyko Lietuvių Fondo iškilminga vakarienė. Jai vadovavo M. Remienė.

Programą atliko solistai Margarita ir Vaclovas Momkai. Jie padainavo solo dainų ir duetų. LF valdybos pirm. dr. G. Balukas pasidžiaugė labai pasisekusiu suvažiavimu, kuris Lietuvių Fondui davė 19,600 dol. pelno.

Taip šis Lietuvių Fondo suvažiavimas įrodė, kad lietuviai gali vieningai dirbti lietuviybės išlaikymo labui.

A.P.B.

“NIJOLĖS SADŪNAITĖS MEILĖS DAINA”

Tokia antrašte pasirodė įtakingo konservatyvaus žurnalo National Review kovo 16 numerio straipsnis, kurį parašė Jack Miles, Kalifornijos universiteto žurnalo redaktorius. Šiame ilgo kame straipsny, kurio pagrindinė tema yra "Religija už geležinės uždangos", nagrinėjamas spaudos klausimas. "...švelniausia spauda yra labiausiai skelbiama... žiauriausia skelbiama mažiausiai", tvirtina Jack Miles, lygindamas žinias Amerikos spaudoj apie priepaundą Haiti ir priepaundą Kuboj. Tačiau, nežiūrint nepaprastos spaudos, komunistiniuose kraštuose pasirodanti religinė spauda.

Nemaža vietos autorius skyrė Kestono kolegijai, kuriai vadovauja ir Clevelando lietuvių pažįstamas Michael Bourdeaux, 1974 rudenį su Aurelija Balašaitiene per didžiausią Clevelando radijo stotį diskutavęs religinę padėtį už geležinės uždangos, 1978 išleidęs dokumentuotą biuletinį "Teisė tikėti".

Toliau savo straipsny Jack Miles daug vietos paskyrė Lietuvos Kronikai (mum pažįstamai Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikai). Matyti, gerai susipažinęs su Kronika, cituoja M. Bourdeaux, sakdamas, kad toji Kronika esanti pirmiausia paprastas prisirišimas prie tiesos. Ji esanti savo tonu mažiau pamokslinga, negu komunistų propagandinė spauda. Ji bandanti pateikti tikslią informaciją ir tęsianti "aplamdytą, bet vis tiek dar kilnią Vakarų žurnalis-

autorius vardas, pavarde, adresas, telefono numeris ir dramoms pavadinimas. Vokas, prieš siunčiant kūrinių, užlipdomas. Komisija atidarys tik laimėjusio slapyvardžio voką. Premijos suma — 1500 dol. 1000 dol. paskyrė Lietuvių Fondas, 500 — Kultūros Taryba. Premija nebus skaldoma. Pageidautina, kad drama atitektų vidutiniskai spektaklio laiką. Kūrinių temos paliekamos autorių nuožiūrai.

— Indianos universiteto Tradicinės muzikos archyvas Bloomingtone, Ind., gavo iš Lietuvių Fondo paramą Juozo Būgos lietuviškų dainų rinkinui kataloguoti. Įvertindamas paramą, universiteto prezidentas John W. Ryan parašė padėkos laišką Kultūros tarybai ir Lietuvių Fondui, nes susirašinėjimas paramos reikalu buvo vedamas ir su Kultūros taryba. Be to, Bloomingtono laikraštis "The Herald-Telephone" vasario 15 atspausdino žinią, kad Lietuvių Fondas parėmęs šį universitetinį darbą. Patį katalogavimą vykdė stud. Danutė Staškevičiūtė, vadovaujant Tradicinės muzikos archyvo vedėjui Frank J. Gillis (Giliauskui).

LB Inf.-R.

tinę tradiciją", kuri "buvo be mirštanti... Lietuvoj". Autorius pastebi, kad Kronika esanti skaitoma ne tik tų, kurie tikėjimo laisvės kovoj dalyvauja, bet ir pačių komunistų biurokratų, kurie nori "suzinoti, kas iš tikro dedasi".

Toliau autorius cituoja ištrauką iš "Kryžių žemės", perduodamas Nijolės Sadūnaitės "slaptą" kalbą teisme. Jaudinantis, kad ir sentimentalus, jos kalbos tekstas rodo jos beveik kankinės pasiaukojimą tikėjimo laisvės labui ir didžiosios krikščionybės idėjos įgyvendinimui. Ji jaučiasi laiminga, galėdama kentėti ir už Kroniką, ir už Amžinąją Tiesą.

Perduodamas jos nuteisimo faktas, autorius skatina skaitytojus jai rašyti šiuo adresu: USSR 663430, Krasnojarsky Kraja, Boguchany, Partizanskaya 17-1, Nijolė Sadūnaitė. Baigdamas jis išveda įdomią ir didingą paralelę tarp garsaus Solženicyno ir Nijolės: "Solženicynas — įtūžęs pranašas. Tu gali šaukti ant jo su tuo pačiu įtūžimu. Bet kaip tu gali kovoti ugnim prieš ugnį, jei ugnis yra atleidimas!" Autorius baigia sakydamas, kad Rytuose krikščionybė beveik paradoksiškai išlieka gyva per asmenis, iš kurių mažiausia laukiama ir tikimasi tikros, didelės jėgos.

Aurelija Balašaitienė

LOS ANGELES, CALIF.

Statoma Opera "La Boheme"
Tarptautinės Operos ansamblio birželio 3, sekmadienį, Immaculate Heart kolegijos auditorijoje stato G. Puccini operą "La Boheme". Malonu paminėti, kad šiame didingame pastatyme turėsim progos išgirsti savuosius lietuviškus menininkus.

Operą režisuoja teatro ir vokalinių kūrinių pastatymų srityje gerai žinomas Algimantas Žemaitaitis. Vedamąją Mimi rolę atlieka mūsų žavi ir ypatingai mėgstama solistė Birutė Dabšienė. Kartu su orkestru pianu palydės Raimonda Apeikytė, kuri visuomet praturtina įvairius pasirodymus savo ypatingu talentu. Dekoracijas sukūrė ir šiai operai pritaikė sumanus lietuvis dailininkas P. Jasiukonis. Operos pastatyme dalyvaus ir eilė kitų lietuvių, net mūsų jaunimas. Operą diriguos patyręs ir gabus muzikas R. Lessing.

Pilnas operos pastatymas vyks su orkestru, choru, kostiumais ir dekoracijomis. Graži ir melodinga "La Boheme" muzika, viliojanti lyrika, realus ir gyvas siužetas bei mėgstami atlikėjai turėtų suvesti visus Los Angeles apylinkių lietuvius į šią šaunią kultūrinę popietę.

Albina Gedminienė-Uknevičiūtė

— Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijos tarybos narių suvažiavimas įvyks birželio 9-10 Dainavos stovyklavietėj, Manchester, Mich.

— Balio Gajausko sveikata, kaip praneša į sovietų šnipus iškeistas Ginzburgas, yra labai pasilijusi. Ginzburgas kalėjo toj pačioj sunkiųjų darbų stovykloj, kaip ir Gajauskas. Gajausko gelbėjimo akcijai Washingtone vadovauja kongresmanas iš Californijos Robert K. Dornan.

— Vaclovas Kleiza, PLB valdybos vykdomasis vicepirmininkas, po sėkmingos kelionės per Australiją sugrįžo į Chicago gegužės 16.

— Vilius Bražėnas, žurnalistas ir paskaitininkas iš Fort Myers, Fla., Clevelande pasakys pagrindinę kalbą birželio 17 minint birželio įvykius. Minėjamą organizuoja Clevelando Altos skyrus.

— Rekolekcijos lietuvių kunigam vyks birželio 4-8 Nekaltai Prasidėjimo Marijos seserų vienuolyne Putnam, Conn. Rekolekcijos vyks lietuvių kalba. Jas ruošia Lietuvių Kunigų Vienybės valdyba.

— Lietuvių Rašytojų dr-jos premijos įteikimas laureatui Stasiui Santvarui įvyks birželio 10, sekmadienį, 12:30 val. dienos Los Angeles, Calif., Šv. Kazimiero lietuvių parapijos salėj.

— Simas Kudirka, kurio kelionė į Pietų Ameriką suplanavo ir suorganizavo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirm. Gabija Juozapavičiūtė ir vicepirm. Viktoras Nakas, birželio mėnesį aplankys Argentinos, Brazilijos, Kolumbijos, Urugvajaus ir Venecuelos lietuvių kolonijas. Bendru susitarimu tarp PLJS ir PLB, jį lydės kaip palydovas "Pasaulio Lietuvio" redaktorius ir buvęs PLB valdybos vicepirm. Romas Kasparas. Kelionės išlaidas apmoka pusiau PLJS ir PLB. Pietų Amerikos lietuviai labai laukia Simo Kudirkos apsilankymo.

— LB Waterburio apylinkėse balandžio 21 surengė pavasario balių pasaulio lietuvių jaunimo kongreso paramai.

— PLB valdyba, vykdydama PLB seimo Toronte įpareigojimus, nutarė sudaryti PLB politinių reikalų komisiją, kuri derins ir skatins laisvojo pasaulio lietuvių politinę veiklą bei rūpintis visų kraštų Bendruomenių aktyviu dalyvavimu Lietuvos laisvinimo darbe. Šios komisijos darbo planą paruošti pavesta keturiem PLB valdybos nariam: pirm. V. Kamantui, vicepirm. S. Kupriui ir R. Sakadolskiui ir izd. M. Šilkačiui, kurie gegužės 9 posėdy sutarė pagrindinius komisijos tikslus ir darbus. Netrukus PLB pirm. Vytautas Kamantas susitiks su JAV LB Krašto valdybos pirm. Algimantu Gečiu ir Kanados LB Krašto valdybos pirm. Jonu Si manavičiumi detaliau pasitarti dėl PLB politinės komisijos sudėties, darbų ir lėšų.

— Lietuvių Fondas, remias lietuvių švietimo, kultūros ir jaunimo veiklos apraiškas paskyrė 3,000 dol. IV pasaulio lietuvių jaunimo kongreso paramai.

— Vilniaus universiteto 400 metų minėjimas Clevelande, Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos salėj, įvyks rugsėjo 30.

— Nauji Darbininko skaitytojai: J. Andrejauskas, Cleveland, Ohio. Užsakė kitiem: A. Ruggles, Holyoke, Mass. — A. Lofranboise, Marietta, Ga. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytojam Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 10 dol. Atnaujinant — visiem 13 dol. metam.

Testamento pataisa

Advokatas Charles P. Kal

Advokatai dažnai susiduria su neaiškiais klausimais. Pvz., žmogus padaro testamentą, paskiria savo turtą pagal savo geriausią nuožiūrą. Mano darytame testamente buvo reikalinga įrašyti apie 17 paveldėtojų, kurių tarpe buvo pavieniai asmenys ir įvairios organizacijos. Testamentas buvo sudarytas iš 12 lapų. Aš buvau pataręs, kad skirti savo turto dalį kokiai organizacijai nėra praktiška. Pvz., paliekama suma "Jokūbo klubui". Po dvejų-trejų metų klubas likviduojasi. Tuo atžvilgiu čia jau pasidarė komplikacija. Todėl advokatas turėtų išaiškinti, kad panašios organizacijos nėra pastovios.

Po dvejų metų ateina tas pats klientas į mano raštinę ir testamente nori pakeisti daug dalykų. Advokatas nurodo, kad testamentą beveik reikėtų perrašyti. Tačiau klientas sako, kad advo-

katas prirašytų du lapus prie to paties testamento. Tai vad. "codicile". Tačiau šiame atsitikime vad. "codicile" reikėjo rašyti 5-6 lapai. Perrašant naują testamentą, sumažėtų komplikacijos.

Istatymai laikas nuo laiko taip pat keičiasi. Pvz., per daugelį metų mes turėjome "personal exemption" tarp vyro, žmonos ir jų vaikų. Būdavo iš viso 20,000 dol. "exemption", o dabar Ilinoiso valstijoje yra 40,000 dol. "exemption".

Neseniai buvau "probate court" teisme, kur jaunas advokatas, priejęs prie teisėjo, sakė, kad nori užtvirtinti testamentą. Teisėjas pamatė, kad viso turto tik apie 1,700 dol. ir išbarė tą jaunuolį: "Jei nežinai, ką darai, tai bent pasiklausk vyresnį savo kolegą". Jei palikimo yra mažiau negu 5,000 dol., tai nereikia užvesti bylos "probate" teisme; tuo būdu sutaupomos teismo išlaidos.

Žinoma, teisėjas turėjo jaunam advokatui patarti, bet jo nediskredituoti.

Advokatai turi būti labai atsargūs, kad juos klientai suprastų. Klientai taip pat turi būti apdairūs, nes kai kurie advokatai nukopijuoja savo kazusus iš knygų.

Koncerto programos, bilietus, pakvietimus, vestuvių pakvietimus ir kitokius spaudinius spausdina lietuvių pranciškonų spaustuvė Brooklyne. Jei yra reikalus skambink 212 827-1350.

BALTIMORĖ

Šv. Alfonso suaugusių klubas metinį pikniką turėjo gegužės 20 Patapsco State Parke, Baltimorės priemiestyje.

Maldininkų kelionė į Mount Saint Mary's kolegijos Liurdą, Emmitsburg, Maryland, rengiama gegužės 26. Jai vadovauja kun. Antanas Dranginis. Maldininkai autobusais išvyksta 9 val. ryto nuo Šv. Aldonso bažnyčios. Liurdo koplyčioj kunigas aukos mišias, po jų bus pietūs Mount St. Mary's valgomajame. Maldininkai aplankys Šv. Elzbietos Ann Seton relikvijas gražioj Sisters of Charity koplyčioj. Visos maldos bus už pasaulio taiką. Bilietų galima įsigyti Šv. Alfonso klebonijoje.

Šeštinės šiemet bus gegužės 24. Kunigai primena žmonėms, kad tai yra įsakytą šventę. Mišios bus aukojamos kiekvieną valandą. Paskutinės 5:30 val. vak.

Vainikų šventėj Amerikos legionieriai pagerbs žuvusius už Amerikos ir kitų kraštų laisvę. Gegužės 30, trečiadienį, 10:30 val. ryto Baltimore National kapinėse pagerbimo programą pradės su malda Amerikos legionierių organizacijos kapelionas kun. A. Dranginis.

Lietuvių festivalį rengia Baltimorės lietuvių draugijos ir organizacijos birželio 9 ir 10. Festivalio atidarymas įvyks birželio 9, šeštadienį, 12 val. Sveikinimo žodį tars miesto burmistras ir lietuvių bičiulis J. Donald Schaeffer. Bus stalai su lietuviškais drožiniais, knygomis ir plokštelėmis, bus stalai su įvairiausiais valgiais, kurių bus galima nusipirkti. Meninę programą dalį atliks tautinių šokių grupės ir vyrų choras Daina. Antonette Penn Mazelevič.

SUVAŽIUOJA GYDYTOJAI

Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos XII suvažiavimas įvyks rugsėjo 1-3 Kanadoj, Toronte, Royal York viešbuty.

Visus kolegas ir koleges su šeimomis kviečiame dalyvauti ir atitinkamai planuoti vasaros atostogų laiką.

Suvažiavime šalia įdomios mokslinės programos taip pat bus įdomi pramoginė programa kolegoms, ponios ir jaunimui.

Tai bus geriausia proga susitikti seniems, o taip pat susipažinti naujiems kolegoms.

Pagal turimus adresus stengsimės išsiųsti kvietimus, programą ir viešbučio rezervacijas. Jei kas to negautų, sekite informaciją spaudoje. Smulkesnės žinios teikia PLGS sekretorius. Jo adresas: Dr. A. Barkauskas, 64 Ellesmere Rd., Scarborough, Ont., Canada M1R 4C2. Telef. 416 444-6117.

PLG Sąjunga

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai, atsiųdami prenumeratos mokesť, prisidėję aukomis už kalendorių, įvairius patarnavimus ar šiaip spaudą parėmė:

25 dol. — D. Pranckevičius, Hollis, N.Y.

13 dol. — Ž. Groh, Sharon, Mass.

Po 12 dol. — M. Manomaitis, So. Boston, Mass., V. Matyckas, Warren, N.J., K. Lambertas, Pottstown, Pa., B. Andrasiūnas, Milwaukee, Wisc., A. Jankauskas, Reno, Ohio.

Po 10 dol. — dr. L. Kiaučeliūnas, Palos Park, Ill., kun. A. B. Jansonis, Pocasset, Mass.

Čiūtė, pirmosios kartos lietuvė, staigiai mirė nuo širdies smūgio gegužės 13, sekmadienį, Šv. Agnietės ligoninėj. Antanina išėjo į pensiją prieš kelerius metus. Buvo Šv. Alfonso bažnyčios uoli pamaldų lankytoja ir dalyvavo įvairiuose parapijos parengimuose. Jos vyras Reynold mirė prieš kelerius metus. Jis buvo Amerikos Legionierių organizacijos žymus veikėjas ir Lietuvių Posto 154 vadas. Mišios aukotos už jos sielą Šv. Alfonso bažnyčioj gegužės 16. Palaidota Baltimore National kapinėse. Nuliūdime liko sūnus Reynold, broliai Stasys ir Feliksas, sesuo Frances ir daug anūkų.

Jonas Obelinis

Jaunųjų kūrėjų vakaras ir paroda

IV PLJK kultūrinių renginių komisija yra lig šiol pakvietus 21 jauną menininką jaunų kūrėjų vakarui, kuris įvyks liepos 27 Koenigsteine (prie Frankfurt), Haus der Begegnung salėj. Daugumas menininkų yra iš Šiaurės Amerikos, tačiau taip pat yra kandidatų iš Australijos, Brazilijos, Prancūzijos ir Vokietijos. Yra gitaristų ir dainininkų, pianistų, išraiškos šokių šokėjų ir viena deklamatorė. Numatyta 12 skirtingų pasirodymų. Kiekvienas pasirodymas truks maždaug 10 minučių. Atrodo, kad jaunųjų kūrėjų vakaras bus ne tik įdomus, bet ir gero lygio.

Taip pat ruošiamą paroda. Kadangi kiekvienas parodos dalyvis turi savo darbus atsivežti arba pasiųsti, priimami tik 2-3 vieno menininko darbai. Dabar yra 10 kviestų. 3 iš jų jau sutiko dalyvauti. Yra grafiškų, tapytojų, fotomenininkų ir net karnatūristų. Kaip ir per jaunų kūrėjų vakarą, nebus premijų ar vertinimo komisijų. Draugų ir bendraamžių tarpe mūsų gabesnis jaunimas pasirodys su savo talentais.

Jau nedaug laiko beliko iki kongreso. Jau dabar reikia numatyti dalyvius šiuose renginiuose, kad būtų galima sudaryti ir išspausdinti programas bei kitus pasiruošimo darbus atlikti. Tačiau, jeigu būtų kitų, dar nepasiektų, kūrėjų-menininkų, kurie norėtų dalyvauti, tegu kuo greičiau praneša adresu: IV PLJK, Kultūrinė Komisija, Romuva, 6840 Lamperttheim 4, W. Germany.

Garso kūrėjai (pvz. dainininkas) atsiunčia įrekorduotą juostelę. Judesio kūrėjai atsiunčia tikslų aprašymą. Menininkai atsiunčia darbų vardus, dydžius ir pasako, ar reikės juos įrėminti. Pačius darbus pristato bent savaitę prieš kongreso uždarymą (atstovai gali atsivežti į studijų dienas). Visi atsiunčia trumpą savęs aprašymą, ypač liečiant pasirodymus savo meno srity, ir, jei įmanoma, nuotrauką. Viską, žinoma, kuo greičiau. Po gegužės pabaigos tikrai nebus galima įtraukti jų į programą.

IV PLJK Kolumbijos atstovai yra: Kęstutis V. Slotkus, Kazys Slotkus, Gina Gaurisaitė ir Vacys Trakymas.

Nori įsigyti lietuvišką knygą, skambink Darbininko administraciją — 827-1351. Prašyk, kad pasiųstų knygą į namus.

9 dol. — dr. A. Šešplaukis, Chicago, Ill.

8 dol. — K. Račkauskas, Richmond Hill, N.Y.

Po 7 dol. — dr. H. Armanas, Baltimore, Md., L. Simanavičius, Poughkeepsie, N.Y., Z. Steponavičius, Stamford, Conn., E. Laukys, Ft. Salonga, N.Y., kun. S. Morkūnas, Sioux City, Iowa, A. Diskėnas, Maywood, N.J., V. Dreseris, St. Petersburg, Fla., L. Mathews, Elmhurst, N.Y., A. Shukis, Miramar, Fla., J. Roland, San Francisco, Calif., A. Zdanys, Newington, Conn., L. Drangauskas, Woodhaven, N.Y., D. Ambrozaitis, Kalamazoo, Mich., A. Klupšas, Toronto, Ont., A. Balsys, N.Y., N.Y., B. Kondratas, Quaker Hill, Conn., S. Meškys, Center Harbor, N.H., P. Rasimas, Lindenhurst, N.Y., J. Mackevičius, Lynbrook, N.Y.

6 dol. — V. Meiliūnas, Brooklyn, N.Y.

Po 5 dol. — K. Žalypis, Sioux City, Iowa, J. Bartkus, Richmond Hill, N.Y., J. Janušauskas, W. Hartford, Conn., J. Karpus, Brooklyn, N.Y., Sr. M. Francesca, Pittsburgh, Pa.

Po 4 dol. — A. Sheputis, Woodhaven, N.Y., V. Lileika, Groton, Conn., S. Srupsas, W. Hartford, Conn., J. Puodžiūnas, Philadelphia, Pa., kun. P. Jonaitis, Gloversville, N.Y., I. Laučka, Bethesda, Md., B. Vaičiūnaitė, Roselle, N.J.

Po 3 dol. — S. Cenkus, Howard Beach, N.Y., A. Kazlauskas, Putnam, Conn., J. Kapočius, Dorchester, Mass., S. Vaskys, St. Petersburg Beach, Fla., K. Mitinas, Fremont Center, N.Y.

Po 2 dol. — V. Razminas, Linden, N.J., L. Pilis, Noank, Conn., E. Grudzinskas, Flossmoor, Ill., dr. A. Razma, Joliet,

A. Karpovas, pasaulio meistras, pasidalijo I-II v. su buv. pasaulio meistrui M. Taliu Montrealio Žvaigždžių dešimtojo turnyre. Abu surinko po 12 t. iš 18 galimų, 3 v. vengras Portisch — 10.5 t., toliau jugoslavas Ljubovič — 9, pasaulio eksmeistras Spasskis su olandu Timmanu po 8.5 t., amerikietis L. Kavalek, vokiečių Huebner ir čekas Hort — po 8 t., danas Larsen — 5.5 t.

Šį turnyrą įpusėjo pirmuoju A. Karpovas — 6.5 t., Portisch ir Talis — po 6 t., o lentelės užbaigoje buvo amerikietis Kavalek su 1.5 t.; tačiau antrajam rate Kavalek buvo geriausias taškų rinkėjas, jis antrąjį ratą baigė pirmuoju, surinkęs 6.5 t., Talis — 6, Karpovas — 5.5, Spasskis — 5, Portisch, Timman, Hort — po 4, Ljubovič — 3.5, Huebner ir Larsen — po 3 t. Apie turnyro eigą mus nuolat informavo Ignas Žalys. Ačiū jam.

Lietuvos šachmatų pirmenybėse Panevėžy dalyvavo 16 vyrų, jų tarpe trys svečiai — tm K. Lerneris iš Odesos, A. Malevinskis iš Kaliningrado ir L. Gutmanas iš Rygos. Pirmenybių užbaigę lentelė gana netikėtai pasidarė tokia: 1-2. Levas Ševeliovas (Klaipėda) ir tm Lerneris (Odesa) — po 10 t., 3. tm Vladas Mikėnas (Vln.) — 9.5 t. Toliau rygetis L. Gutmanas — 9, plungietis Majorovas, kaunietis Butnorius ir Malevinskis (Kaliningrad) — po 8.5 t.

Lietuvos moterų pirmenybėse dalyvavo 7 viešnios. Jos visos užbaigė priešaky Lietuvos moterų. 1-2. R. Biunova ir Chušašvili — po 10 t., 5 v. estė T. Vilerė — 8 t. Respublikos čempijone tapo vėl vilnietė Rasa Kartanaitė — 6 t., sidabro medalį pelnė jos mama M. Kartanaitė — 5 t., o bronzos S. Laikiūnaitė — 4.5 t.

Prieš šias pirmenybes įvyko Žalgirio moterų p-bės. Jas laimėjo daugkartinė Lietuvos čempionė V. Kaušlaitė drauge su Vilniaus univ. studente S. Laikiūnaitė ir 16-metė moksleivė L. Žemaitytė; jos visos trys surinko po 6.5 taško iš 9.

Ill., Ch. Shimkus, W. Hartford, Conn., V. Stašaitis, Newington, Conn., dr. B. Svagun, Elmont, N.Y., Imm. Conc. Convent, Putnam, Conn., M. Mackewich, Pompano Beach, Fla., S. Sergeelis, Weston, Ont., Z. Gavelis, So. Boston, Mass., L. Černauskas, Astoria, N.Y., J. Matonis, Wilbraham, Mass., B. Liaudanskis, Detroit, Mich., K. Buragas, Richmond Hill, N.Y., J. Kazakevičius, Maspeth, N.Y., R. Remeza, Ozone Park, N.Y., E. Treimanis, Richmond Hill, N.Y., A. Razutis, Los Angeles, Calif., J. Višniauskas, Peely, Pa., A. Koncė, Woodhaven, N.Y., kun. S. Yla, Putnam, Conn., prel. J. Balčiūnas, St. Petersburg Beach, Fla., J. Zdanys, W. Hartford, Conn., R. Didžbalis, Linden, NJ, J. Stonkus, Hot Springs, Ark., A. Biretta, Manchester, Conn., N. Gust, Simsbury, Conn., S. Butan, Torrington, Conn., J. Siirutavičius, So. Boston, Mass., P. Gražulis, Worcester, Mass., M. Biliūnas, Centerville, Mass., S. Griezė, Dorchester, Mass., J. Žadeikis, Chicago, Ill., kun. A. Pupšys, Middletown, Conn., Z. Gavėnas, E. Hartford, Conn., P. Bilėnas, Pomona, N.Y., V. Palubinskas, Cleveland, Ohio, J. Perminas, Providence, R.I., E. Valiukonienė, So. Boston, Mass., J. Kavaliūnas, Beverly Shores, Ind., J. Ridikas, Norwood, Mass., F. Dimas, Brooklyn, N.Y., V. Čyvas, Cleveland, Ohio, V. Vilimas, Alliance, Ohio, dr. W. Vaitkus, Worcester, Mass., K. Žebrauskas, Toronto, Ont., dr. Z. Smilga, Chicago, Ill., M. Gimius, Howell, N.J., P. Stanelis, St. Petersburg Beach, Fla., F. Kukauskas, Brockton, Mass., V. Lisauskas, Waterbury, Conn., J. Simaitis, Forest Hills, N.Y.

Po 1 dol. — G. Pažemėnas, So. Windsor, Conn., C.J. Krusinskas, Woodhaven, N.Y., S. Durickas, Gulfport, Fla., kun. F. Kireilis, Chicago, Ill., J. Andrusis, Islington, Ont.

Visiems aukotojam nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

GAUTOS PLOKŠTELĖS

Kur bėga Šešupė, 10 dainų ir 8 giesmės, įdainuota muzikos meno būrelio ir solistų. 8 dol. Lietuvių liaudies dainos, sol. V. Noreikos. 6 dol. Operų arijos, sol. V. Noreikos. 6 dol.

Estradinės melodijos, vokalinio inst. ansamblio. 6 dol. 5-oji dainų šventė Toronte, dvi plokštelės. 15 dol.

LIETUVIŠKI LEIDINIAI

Dr. A. Gerutis, Petras Klimas. 10 dol.

P. Klimas, Iš mano prisiminimų. 12 dol.

G. Valančius, Žemaičių Didysis. I-oji ir II-oji dalis. Po 12 dol.

A. Baronas, Laivai ir uostai, romanas. 7 dol.

J. Prunskis, Lietuva bolševikų okupacijoj. 6 dol.

A. Rugytė, Švėkšna, kietais viršeliais. 10 dol.

A.P. Bagdonas, Pruo gintara longa, poezija. 3 dol.

J. Balys, Lietuvių dainos Amerikoje. 8 dol.

V. Juodeika, Didžioji iliuzija, I tom. 15 dol.

A. Bagdonas, Lietuvos policija. 6 dol.

J. Jankus, Anapus rytojaus, romanas. 7 dol.

K. Barėnas, Kilogramas cukraus. 8 dol.

J. Gliuda, Narsa gyventi, romanas. 6 dol.

Postage Stamps of Lithuania. 16 dol. (red. D. Jonaitis).

Šios bei kitos lietuviškos knygos, plokštelės ir suvenyrai gausiami Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

LIETUVIŲ TAUPOMOJI IR SKOLINAMOJI ĮSTAIGA

SCHUYLER SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
24 Davis Ave., Kearny, New Jersey 07032

Telef. 991-0001, 991-7260

55 veikimo metai (1924-1979) — SAVI, PAS SAVUOSIUS!

TURTAS (ASSETS) \$15,000,000.00

Taupymo indėliai apdrausti iki \$40,000.00
Federal Savings and Loan Insurance Corp., Washington, D.C.

● Mokami aukšti, įstatymų leidžiami dividendai.

5 1/4% indėliams be termino	6 1/2% Taupymo Lakštams nuo \$2,500.00 2 metams
7 1/2% Lakštams nuo \$4,000.00 4 metams	7 3/4% Lakštams nuo \$4,000.00 6 metams
8 % Lakštams nuo \$4,000.00 8 metams	

Lietuvių vadovaujamos finansinės įstaigos Schuyler Savings and Loan Association, Kearny, N.J., pastatas

Netermininiams indėliams dividendai mokami nuo įdėjimo ligi išėmimo dienos.

DARBO VALANDOS: pirmadieniais-ketvirtadieniais nuo 9 v.r. iki 3 v. popiet, penktadienį nuo 9 v.r. iki 6 v.v., šeštadienį nuo 9 v.r. iki 1 v. popiet. AUTOMOBILIAM LANGELIS VEIKIA: pirmadienį-ketvirtadienį nuo 3 v. p.p. iki 6 v.v. ir reguliariomis darbo valandomis.

PAGERBTI DU SIGNATARAI

Specialus komitetas surengė dviejų nepriklausomybės akto signatarų — **Stepono Kairio** ir **Petro Klimo** — pagerbimą. Nuo pirmojo gimimo suėjo 100 metų, o nuo antrojo mirties — 10 metų. Jų pagerbimas buvo gegužės 13 Kultūros Židinyje. Bene pirmą kartą susirinko tiek daug į mažąją salę — buvo per 200 svečių.

Pradėjo trumpu žodžiu rengimo komiteto pirmininkė **Sofija Jasaitienė**. Sugiedotas Lietuvos himnas. Toliau visai programai grakščiai vadovavo **Eglė Žilionytė**.

Tolimieji svečiai

Pirmasis buvo pristatytas **Stasys Lozoraitis, Jr.**, svečias iš Romos. Jis tarė ir žodelį, pabrėždamas nepriklausomybės akto svarbą ir primindamas signatarą dr. K. Šaulį, nuo kurio gimimo taip pat suėjo 100 metų. Toliau buvo pristatyti **Petras** ir **Žilba Klimai** iš Paryžiaus, iš Bostono — **Jackus Sonda** ir **Juozas Kapočius**, iš Waterburio — dr. **Petras Vileišis**.

Gen. konsulo žodis

Sveikinimo žodyje gen. konsulas **A. Simutis** išryškino signatarų metus. P. Klimas buvo vienas iš jauniausių, Bizauskas buvo 25 metų, Klimas — 27.

Mirga Bankaitytė skambina kanklėmis **Stepono Kairio** ir **Petro Klimo** minėjime gegužės 13 Kultūros Židinyje. Nuotr. L. Tamošaitis

Publika **Stepono Kairio** ir **Petro Klimo** minėjime gegužės 13 Kultūros Židinyje. I-je eilėje iš k. p. **Čiurlienė, J. Simutienė, St. Lozoraitis, Jr., Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, P. Klimas, Ž. Klimienė, G. Zauniūtė**. Nuotr. Liudo Tamošaitis

Basanavičius gi buvo 67. Jie atstovavo visai Lietuvai. Prisiminė ir anų metų okupacines sąlygas.

Raštu sveikino Vliko garbės pirmininkas dr. K. Valiūnas.

Apie Petrą Klimą

Lietuvos atstovas Washingtono dr. **Stasys Bačkis**, kartu su P. Klimu dirbęs Lietuvos pasiuntinybėje Paryžiuje, labai jautriai prisiminė savo šefą, pasakoją jo gyvenimą, plačiau išryškino karo metus, kaip Lietuvos pasiuntinybę perdavė Sovietų Sąjungai, paskui kaip buvo vokiečių okupacijos metais, kaip suėmė Petrą Klimą. Prisiminė ir jo gyvenimą Kaune, kai grįžo iš Sibiro beveik apakęs. Gyvenimą baigė dideliu skurde ir varge. Prelegentas paskaitė jautrių laišku, rašytų broliui.

Kanklių muzika

Po paskaitos **Mirga Bankaitytė** iš Clevelando, Čiurlionio ansamblio kanklininkė solistė, paskambino du lietuviškus kūrinius. Jos kanklės — didelės, su daugelį stygų ir su kitokiais prietaisais tonam niuansuoti. Tai kanklių muzika jau pasidaro ir turtinga ir įspūdinga. Klausaisi kaip iškalbingo pianino. Mirga Bankaitytė skambina puikiai — su puikia technika, jautrumu. Visiems padarė puikų įspūdį ir mažai pažįstamą kanklių muziką.

(nukelta į 8 psl.)

BALFO 100-JO SKYRIAUS PADĖKA

Gegužės 6 suruošta Balfio 100 skyriaus valdybos madų paroda sutraukė gausų būrį žiūrovų. Prie parodos pasisekimo prisidėjo visa eilė moterų, kurios kūrė, mezgė ir siuvo drabužius, kad tik jie būtų gražesni. Ir profesionalių drabužiai buvo įdomūs gražūs ir skoningi. Įspūdingai atrodė A. Koval-Kovaliausko originalios vakarinės suknelės. (Viena buvo net 1980 metų mados). A. Kovaliauskui, R. Jasinskienei, S. Kačinskienei, Garnienei (iš Australijos), M. Raugienei (iš Delran, N.J.), E. Minkūnienei, Garbauskienei, A. Šeibienei, R. Ceilienei, O. Ilgutienei, R. Černiauskienei ir kitom už jų sumaniai numegztus ir pasiūstus drabužius Balfio 100 skyriaus valdyba taria nuoširdų acū.

Valdyba dėkinga Lietuvos gen. konsulo žmonai J. Simutienei už šiltą parodos atidarymo žodį, red. P. Jurkui už madų parodos garšininimą spaudoje ir prasmingą scenos papuošimą, muzikai N. Ulėnienei ir jos padėjėjui dr. J. Ulėnui už muzikinę parodos palydą, pranešėjom G. Tiškutei-Tucci ir A. Rygelienei, modeliutojom B. Radzivanienėi, S. Kačinskienei, M. Raugienei, dr. E. Nicolai, V. Šeivytei, L. Kiaunytei, V. Jurytei, A. Katinaitėi, L. Ridikaitei, M. Milukaitei, V. Gerdvilytei-Coleman, vaikučiam A. ir G. Vainiam, V. ir G. Radzivanam, R. Ilgutytei, D. Černiauskaitei, R. ir K. Sinkevičiūtėm, V. ir A. Garbauskam ir mažajai N. Tucci; dr. J. Vyti-

vienei, V. Galinienei, R. Jasinskienei, J. Pumputienei, E. Vainienei, G. Donohue, A. Katinienei, B. Vaičiulienei, V. Coleman ir kitom — už skanius pyragus; E. Rastenienei, R. Jasinskienei, E. Mickeliūnienei, K. Bačauskui, V. Padvariečiui, V. Coleman — už vertingas loterijos dovanas; tėvui Pranciškui už atspausdintus bilietus, A. Ruokytei, R. Jasinskienei, B. Vaičiulienei, J. Pumputienei, A. Pumpučiui, J. Vebeliūnienei, A. Eidukevičiūnei, V. Gerdviliui, L. Milukienei, J. Jurkuvėnui už visokią pagalbą ir L. Tamošaičiui už nuotraukas. Jūm ir tom, kurių pavardės gal per neapsižiūrėjimą praleidau, esu giliai dėkinga.

Šią parodą ruošdama, valdyba norėjo įrodyti, kad Balfio šeima New York'e yra gana gausi, kad mes turime puikių drabužių kūrėjų ir labai gražių lietuvių modeliutojų. Ji norėjo suruošti gražią ir jaukią popietę ir sukaupti lėšų šalpos darbui.

Paroda praėjo tikrai pakiliai ir su gražiu pasisekimu.

Tikrai nuoširdžiai visiems dėkoju!

Janina Gerdvilienė,
valdybos pirmininkė

Šiomet sueina jau 64 metai, kaip leidžiamas Darbininkas. Pradėtas jis leisti 1915 Bostone. 1951 perkeltas į Brooklyną ir sujungtas su Brooklynjeėjusia Amerika ir Pittsburgh'eėjusiom Lietuvos Žiniom. Auka prisidėk prie šio laikraščio išlaikymo.

BOSTONO LINIOS

Laisvės Varpo koncertas

Lietuvių radio valandos "Laisvės Varpas" sidabrinė sukaktis atžymėta puikiu koncertu ir dailiuoju žodžiu.

Sukakties minėjimą pradėjo LB Bostono apygardos pirm. Juozas Kapočius. Jis pakvietė JAV LB Krašto valdybos vykd. vicepirm. Balį Raugą tarti žodį.

B. Raugas kalbėjo apie LB veiklą ir ateinančius tarybos rinkimus, o perėjęs prie Laisvės Varpo sidabrinės sukakties, labai įvertino Laisvės Varpo atliekamą darbą. Už tą darbą Petri Viščiūniui įteikė Lietuvos Fondo Mindaugo medali.

LB Bostono apylinkės pirm. Antanas Matjoška tos sukakties proga sveikino Laisvės Varpą, o vedėjui P. Viščiūniui įteikė dovanėlę.

Meninėj daly dainininkė Marytė Bizinkauskaitė, akomponuojant dr. Maxine Asselin ir jos tėveliui dr. Petriui Bizinkauskui, atliko: Intorno all'idol mio — M. Cesti, Il mio bell voce — B. Marcello, The Sleep that Flits — J. Carpenter, Jubal's Lyre (iš operos "Joshua") — G.F. Haendel, Plaukia sau laivelis — St. Šimkaus ir Žvaigždutė — B. Dvariono.

Pianistas-kompozitorius Vytas J. Bakšys atliko: Rapsodija B

Stepas Levickas mirė gegužės 16 Hamburge, Vokietijoje. Jis buvo sūnus čia, Richmond Hill, gyvenusios pianistės Sofijos Levickienės Paleck. Jis buvo likęs Lietuvoje, po karo buvo net išvežtas į Sibirą, grįžęs dainavo operos chore, paskui jam pavyko repatriuoti į Vokietiją. Iš ten buvo atvykęs į Ameriką pas savo motiną. Čia išgyveno apie dešimt metų, uoliai reiškėsi Perkūno chore. Maždaug prieš 7 metus grįžo į Vokietiją ir ten vedė, dirbo banke. Greitai pas sūnų išvyko ir jo motina Sofija Levickienė-Paleck. Ji buvo čekė, išteikėjusi už Lietuvos karininko, atvyko į Lietuvą ir buvo Kauno teatro akompaniatorė. Į Ameriką atvyko 1949, čia vertėsi muzikos pamokomis ir dažnai akomponuodavo lietuvių koncertuose. Jai dabar jau 85 metai, gyvena Hamburge pas marčią.

Kun. dr. prof. P. Ragažinskas, Central, N.M., dažnas Darbininko rėmėjas, atnaujindamas metinę prenumeratą, atsiuntė 50 dol. Administracija nuoširdžiai dėkoja.

minor, Opus, No. 1 - J. Brahms ir Cinque Mezzo Pezzo, Opus 3, No. 1 (1975) — V.J. Bakšio.

Aktorius Algimantas Dikinis atliko: Ištraukas iš "Metų" poemos — K. Donelaičio, Didieji vandenys — Bern. Brazdžionio ir Kazimiero Sapiegos monologą (iš dramos "Kazimieras Sapiega") — B. Sruogos.

Antrojoj daly Marytė Bizinkauskaitė atliko: Nemunili, Nemunėli — Alg. Bražinsko, Miela širdžiai — E. Laumenskiens, Gundė mane bernužėlis (iš operos "Raseinių Magdė") J. Žilevičiaus, Kur bakūtė samnata — St. Šimkaus ir Pamylė-jau vakar.

Vytas J. Bakšys atliko: Atspindžiai — J. Kačinsko ir Sonata C major, Opus 53 "Waldstein" — L. Beethoven. Plojijimam nesustojant, dar paskambino "potpourry".

Aktorius Algimantas Dikinis atliko: Švitrigailos priesaiką (iš "Milžino paunksmė") B. Sruogos ir Aš pasaulio lietuvis — P. Andriušio.

Visi programos dalyviai įvertintini aukščiausiu pažymiu.

Po meninės programos iškviesti jaunųjų menininkų tėveliai, o taip pat pagerbtas komp. Julius Gaidelis, kuriam suėjo 70 m. amžiaus ir kurio pagerbimas įvyks balandžio 29 specialiu koncertu ir banketu.

Gaila, kad publikos buvo nedaug ir toks gražus koncertas liko neįvertintas.

-o-

Baisiojo birželio minėjimas Šv. Petro lietuvių parapijos salėj įvyks birželio 9.

Keleivui paskelbus, kad gegužės 15 Bostono ir apylinkių lietuvių savaitraščio leidimas sustabdomas, Darbininkas išreiškia užuojautą Keleivio leidejam, redakcijai, administracijai ir skaitytojams. Jei šioje srityje neatsiras kito lietuviško laikraščio, Darbininko administracija siūlo naujumi skaitytojams už 5 dol. užsisakyti Darbininką iki šių metų galo. Atsiuntus 15 dol., laikraštis bus siunčiamas 1979 ir 1980 metus. Kiekviename Darbininko numery yra ir Bostono žinių skyrius. Adresas: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. Darbininko skaitytojais kviečiami šią žinią pranešti tiems Keleivio skaitytojams, kurie iki šiol Darbininko dar neskaityt.

Laisvės Varpas Sekmadieniais 11:30-12:00 val. 1430 banga iš WWEL 12:10-1:00 val. 1460 banga iš WBET Vedėjas Petras Viščiūnis 173 Arthur St., Brockton, MA 02402 Telef. (617) 586-7209 BOSTON, MASS. — WNSR 1360 bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

A.A. JURGIUI MONTVILAI

mirus, jo marčią dailininkę Giedrę Montvilienę ir visus artimuosius giliai užjaučia

New Yorko Lietuvių Dailininkų Sąjunga

A.A. ALBERTUI PETKEVIČIUI

staiga mirus, Br. Jurgiui Petkevičiui, OFM, ir kitiem gimimėn nuoširdžią užuojautą reiškia

Lietuvos vyčių

Vid. Atlanto apskritis

ALBERTAS PETCAVAGE PETKEVIČIUS,

sulaukęs 51 m. amžiaus. Jis buvo Br. Jurgio Petkevičiaus, OFM, dvynas. Nuliūdime liko žmona Florceda, vaikai ir kiti giminės.

A.A. HENRIKUI RAUBAI

Lietuvoje mirus, jo broliui Jonui ir šeimai reiškiam gilią užuojautą

Grazina, Petras Bartkai
Julija Petrenienė,
Edmundas Baliūnas

ROMUALDA TEKORIŪTĖ-JUOZAPAVIČIENĖ,

atvykusią iš Lietuvos į Amerikos padangę 1979 gegužės 18 ir linkiu jiem daug laimės ir gražios lietuviškos šeimos

Lionginas Vaitkevičius

Š. m. gegužės 27 Lietuvių Tautinėse Kapinėse Chicagoje bus atidengti paminklai

STEPONUI KAIRIUI,

Lietuvos nepriklausomybės akto signatarui, ir

KIPRUI BIELINIUI,

Lietuvos laisvės kovotojui.

Paminklo autoriai — architektai:

A. KERELIS, B. MASIOKAS, J. KOVA

Šie didvyriai neliko Lietuvai skolingi. Kviečiame prisidėti nors pinigine auka jų atminimui granite įamžinti.

Čekius rašyti "Kairys-Bielinis Memorial Committee" vardu. Siųsti:

J. Skorubskas
1634 So. 50 Ave.
Chicago, Ill. 60650

"Amber Holidays"

1979 M. EKSORSIJOS Į LIETUVĄ ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS

VIENTOS SAVAITĖS: Maskva/Vilnius/

balandžio 25	— \$795.00	liepos 12 ir rugpjūčio 2	— \$865.00
gegužės 2	— \$829.00	rugsėjo 19 ir rugsėjo 26	— \$829.00
gegužės 16	— \$839.00	spalio 10	— \$829.00

DVIEJŲ SAVAITŲ

birželio 20	— Leningradas 2, Vilnius 5, Riga 2, Maskva 2, Hejsinkis 2	— \$1189.00
rugpjūčio 2	— Maskva 1, Vilnius 5 ir 6 dienos Vakarų Europoje: Viena, Miunchenas, Koelnas, Briuselis	— \$1399.00
rugpjūčio 8	— Leningradas 2, Vilnius 5, Riga 2, Maskva 2, Hejsinkis 2	— \$1189.00

VISOS GRUPĖS aplankys KAUNĄ IR TRAKUS, bus lydimos vadovų. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

GRUPĖSE VIETŲ SKAICIUS RIBOTAS — PATARTINA REGISTRUOTIS KUO ANKSČIAU.

Trans-Atlantic Travel Service, Inc.

393 West Broadway, P. O. Box 116

South Boston, Ma. 02127, Tel. (617) 268-8764

Trans-Atlantic Travel Service, Inc., vidaus ir užsienio kelionių agentūra, jau nuo 1960 metų SEKMINGAI organizuoja visą eilę ekskursijų į LIETUVĄ ir į kitas pasaulio šalis.

Ištaigai vadovauja: ALDONA ADOMONIS IR ALBINA RUDZIŪNAS.

Prices are based on double occupancy and are subject to changes and/or Government approval.

DARBININKAS

NEW YORK

Redakcija (212) 827-1352
 Administr. (212) 827-1351
 Spaustuvė (212) 827-1350
 Vienuolynas .. (212) 235-5962
 K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

Šį savaitgalį Kultūros Židinyje: gegužės 25, 26, 27, 28, penktadienį, šeštadienį, sekmadienį ir pirmadienį, vyksta Lituanistikos Instituto suvažiavimas, skirtas Vilniaus universiteto 400 metų sukakčiai paminėti. Paskaitos bus didžiojoje salėje, mažojoje salėje — Vilniaus universiteto paroda.

LB Queens apylinkės metinis susirinkimas bus birželio 3, sekmadienį, 2 val. popiet Elenos Legeckienės bute, 85-19 164 Street, Jamaica, N.Y. Valdyba kviečia visus narius dalyvauti.

Redakcijoje lankėsi K. Dirks iš Chicago, Vytautas Banelis, Antanas Firavičius, abu iš Toronto. Jie buvo atvykę į Tautos Fondo suvažiavimą ir ta proga apsilankė redakcijoje.

Dail. Viktoras Vizgirda Lituanistikos Instituto suvažiavime skaitys paskaitą "Lietuvos dailės vingiai Vilniuje". Paskaita bus gegužės 26, šeštadienį, 4:20 v. popiet Kultūros Židinyje. Skaidrėmis iliustruota tema palies senąją Vilniaus dailės mokyklą 17-19 amžiuje ir dabarties lietuvių dailės apraiškas Vilniuje.

Vainikų — karių prisiminimo dieną, gegužės 28, pirmadienį, 10 v.r. pranciškonų koplyčioje bus mišios už žuvusius bei mirusius karius ir partizanus. Po mišių bus lankomi kapa. New Yorko ramovėnai kviečia dalyvauti visus savo narius, taip pat birutietes ir šaulius su šeimomis bei draugais. Po kapų lankymo — užkandžiai Kultūros Židinyje.

Premija už dailę bus įteikta gegužės 26, šeštadienį, 8 v.v. Kultūros Židinyje. Premiją skiria JAV LB Kultūros Tarybos sudaryta dailininkų komisija. 1978 metų dailės premija paskirta New Yorke gyvenančiai skulptorei Elenai Kepalaitei. Premijos įteikime dalyvaus pati laureatė, o premiją įteiks Kultūros Tarybos atstovas Cezaris Surdokas iš Baltimorės. Premijos mecenatas yra Lietuvių Fondas. Tą vakarą Kultūros Židinyje bus Lituanistikos Instituto suvažiavimo banketas.

Apieškimio parapijoje gegužės 27, šį sekmadienį, bus didelės iškilmės. Bus paminėta kun. Jono Pakalniškio kunigybstės 40 metų sukaktis. Iškilmingos pamaldos 11 val. Tuoj po pamaldų — pietūs viršutinėje parapijos salėje. Pietų metu programą atlika parapijos choras, vadovaujamas Viktoro Ralio, ir New Yorko tautinių šokių ansamblis. Tryptinis, vadovaujamas Jadvygos Matulaitienės. Bi-lietus į pietus reikia įsigyti iš anksto, nes prie įėjimo jų nebus.

Lietuvių Kultūros Židinio Fondo specialus narių susirinkimas įvyks birželio 9, šeštadienį, 10 val. ryto. Susirinkime bus svarstoma teisinė sutartis, pagal kurią LK Fondas perims Kultūros Židinio administravimą.

Four Continent Book Co., per kurių užsakomi laikraščiai ir žurnalai iš okupuotos Lietuvos ir kitų Sovietų valdomų kraštų, tarnautojai streikuoja jau keletą savaitių. Streikuotojai reikalauja padidinti algas ir sutvarkyti apdraudos reikalus. Darbininkų rojaus atstovai praktikoje darbininkų teisių negloboja.

New Yorko Neringos ir Tauro tuntų iškyla įvyks birželio 16-17 estų stovyklavietėje, New Jersey. Yra užsakytas autobusas. Sesės, norinčios išklyti dalyvauti, kreipiasi į savo draugininkes ar tuntininkę s. B. Kidolienę iki birželio 5, o broliai į savo draugininkus ar tuntininką ps. V. Kirkylą. Vienam asmeniui nustatytas 10 dol. mokeskis kelionės ir maisto išlaidoms padengti.

Magdalena Galdikienė mirė gegužės 22 Putname, Conn. Bus pašarvota M. Šalinskienės šermeninėje. Laidojama Cypress Hills kapinėse.

Lietuvos vyčių vid. Atlanto apskrities narių suvažiavimas įvyks birželio 3 Newarke, N.J., 12 val. mišios Švč. Trejybės lietuvių parapijos bažnyčioje, 1 val. posėdžiai parapijos salėje.

Aniceto Simučio, Lietuvos gen. konsulo New Yorke, namuose gegužės 13 tarėsi Lietuvos atstovas Washingtonė dr. S.A. Bačkis, Lietuvos atstovas prie Vatikano St. Lozoraitis Jr. ir gen. konsulas A. Simutis. Ap-sikeista informacijomis apie svarbesnius politinius įvykius JAV ir Europoje bei jų įtaką Lietuvos reikalams. Pasitarimo metu išnagrinėta padėtis okupuotame krašte ir aptarta eilė einamųjų reikalų.

Apieškimio parapijos pietūs įvyks gegužės 27, šį sekmadienį, tuoj po sumos parapijos salėje.

Nuoširdi padėka Alice Florist Shop už gėles altoriaus papuošimui ir gegužinei, Kultūros Židinio pavasario šventės proga.

Dr. Marytė ir Aleksandras Žemaičiai, sugrįžę iš atostogų, kurias praleido Italijoje, paaukojo 500 dol. pranciškonų vienuolynui. Anksčiau jie vienuolynui ir Kultūros Židiniui yra paaukoję 10,000 dol. Lankydami Romoje, lietuvių kolegijos viloj susitiko vysk. A. Deksnį, prel. P. Jatulį, prel. L. Tulabą. Jūs ypatingai globojo prel. A. Jonušas. Popiežių Joną Paulių II teko matyti net du kartus — beatifikacijos apeigose ir bendroji audiencijoje. Žmonės naują popiežių labai myli. Per tuos kelis popiežiavimo mėnesius atvirukų su popiežiaus atvaizdu parduota daugiau negu per Pauliaus VI 14 popiežiavimo metų.

Jaunučių ir jaunių ateitininkų iškyla įvyks birželio 2, šeštadienį. Tuoj po lietuviškos mokyklos jaunimas automobiliais bus vežamas į Old Bethpage Village, Long Island. Ten vaizduojamas senoviškas kaimas su vaikams pritaikytomis įdomumais ir užsiėmimais. Jaunimas, norįs dalyvauti, registruojasi pas globėją Liudą Gudeliene. Jos telef. 203 869-6303.

Vyresnieji moksleiviai ateitininkai kviečiami dalyvauti Philadelphijos ateitininkų rengiamoj metinėje šventėje, kuri įvyks šį savaitgalį, gegužės 26-27, Gasparėnų sodyboje. Šeštadienį kalbės kun. Kęstutis Trimakas, Ateities žurnalo vyr. redaktorius. Vakare bus laužas su žaidimais. Sekmadienį mišios ir iškilmingas posėdis. Jaunimas, norįs dalyvauti, registruojasi pas Rasą Razgaitienę. Jos telef. 212 849-6233.

A. a. Vincės Vaškūnienės atminimui Kultūros Židiniui au-kojo po 25 dol. Marytė Šalinskienė ir Ona Bilerienė. Šeimos artimiesiems reiškiamas nuoširdžia užuojauta, o aukotojams lietuvišką acū.

Dalia ir Jaunius Gilvyčiai iš Franklin Village, Mich., ne Gvildžiai, kaip praeitai Darbininko nr. buvo parašyta, a.a. Jurgio Montvilos atminimui paaukojo 25 dol. Kultūros Židiniui.

Išnuomojamas savaitėmis arba mėnesiui trijų miegamųjų namas Ocean Beach, N.J. Du blokai nuo jūros. Tinka miegoti 8 asm. Skambinti telefonu 201 322-6163 po 6:30 val. vak.

CO-OP. APT. FOR SALE. 3 rms. excellent condition, completely renovated. 15 min. from Mid-Manhattan, 1 block from Yankee Stadium. Low maintenance. Reasonable. Call 212 749-7137 evgs. & wkends.

PAGERBTI DU SIGNATARAI

(atkelta iš 7 psl.)

ką tiesiog priartino prie publikos.

Antroje dalyje ji dar paskambino ilgesnį Alfonso Mikulskio kūrinį "Griš idilija".

Apie Steponą Kairį

Jurgis Valaitis kalbėjo apie Steponą Kairį, apie jo jaunystę, mokslą, įsitrukimą į revoliucinį darbą, lietuvišką veiklą, jo dalyvavimą politikoje — Lietuvos seimuose, paskui — Vlike ir jo pasišventimą Lietuvai.

Iš signatarų raštų

Dramos aktorius **Henrikas Kačinskas** su derama jam rimtimi ir orumu paskaitė abiejų signatarų raštų ištraukas. Kad pasirinktos vietos būtų vaizdingesnės, jis pasirinko palydos žodį iš dailiosios literatūros. Prie Petro Klimo ištraukos pirma paskaitė Oscaras Milašius "Lietuva". Tada skaitė Klimo Žmogaus istorijoje, įžangą į knygą.

Prie Stepono Kairio ištraukos pasirinko motto iš Balio Sruogos "Apyaušrio dalia" — Vilniaus bokštai. Toliau skaitė Kairio — "Mano Vilnius, kurį vadina brangakmeniu. Baigė karaliaus Jogailos žodžiais iš Balio Sruogos dramos "Milžino paunksmė" — Kai Vilniun atvažiuoju. ...

Uždarant akademiją, pirmi-ninkė Sofija Jasaitienė visiem padėkojo už bet kokį prisidėjimą prie šios akademijos surengimo.

Buvo ir fotografijų parodėlė su labai retomis ir senomis nuotraukomis.

Po programos buvo kavutė, -o-

Minėjimas buvo tikrai puikus ir sėkmingas. Visuomenės dėmesys savo tautos vadam buvo tikrai gražus. Ir paskaitose buvo išryškinti tų vyrų idealistiniai ir patriotiniai momentai. Ir tai sustiprino klausytojus. (p.j.)

LB Tarybos rinkimų rezultatai New Yorke

New Yorko apygardoje iš viso teisėtų balsavimo kortelių buvo 820. Balsai pasiskirstė taip: Kornelijus Bučmys — 420, Aleksandras Vakselis — 403, Romas Kezys — 378, Kęstutis Miklas — 330, Vladas Sidas — 293, Petras Wytenus — 291, Jonas Vilgalys — 264, Dalia Sakaitė — 255, Danutė Mikulskytė — 247, Kęstutis Nemickas — 226, Jonas Adomėnas — 204, Česlovas Janušas — 199, Janina Gerdvilienė — 195, Jonas Klivečka — 190, Vida Šlapelytė — 175, Juozas Pažemėnas — 151, Jonas Landsbergis — 141, Apolinaras Vebeliūnas — 129, Jadvyga Lukošienė — 110.

Šis sąrašas suvestas tik New Yorko LB apygardos rinkiminėje komisijoje. Kiek atstovų pateks į LB tarybą, dabar nustatys vyriausioji rinkiminė komisija.

PRANCIŠKONŲ VASARVIETĖ KENNEBUNKPORTE

Pranciškonai visus lietuvius kviečia atstogauti savo vasarvietėje, Kennebunkporte. Čia ideali vieta ir fiziniams, ir dvasiniam poilsiui. Pavargusias nuo darbo jėgas stiprina didinga Maino gamta — jūra, miškai, tyras oras, o taip pat geras maistas, patogūs kambariai. Dvasiai atgaivos teikia meniška aplinka — monumentinės skulptūros lauke, nuostabaus grožio koplyčia, dailės parodos, koncertai, literatūros vakarai, paskaitos. Pranciškonų vasarvietė JAV ir Kanados lietuviams yra tapusi visokeriopo poilsio vieta karštais vasaros mėnesiais.

Atostogavimo sezonas prasideda birželio 30 ir baigiasi rugsėjo 3. Informacijų ir rezervacijų reikalais kreipiamasi šiuo adresu: Franciscan Guest House, Kennebunkport, ME 04046. Tel. 207 967-2011.

Svečiai, rengėjai, programos dalyviai Stepono Kairio ir Petro Klimo minėjime gegužės 13 Kultūros Židinyje. Iš k. Stasys Lozoraitis, Jr., Eglė Žilionytė, Henrikas Kačinskas, Sofija Jasaitienė, Žiba Klimienė, Petras Klimas, dr. Stasys Bačkis, Jurgis Valaitis, Mirga Bankaitytė. Nuotr. L. Tamošaičio

VII-tojo Lituanistikos Instituto suvažiavimo

PROGRAMA

Suvažiavimas vyksta Kultūros Židinyje. Jis skiriamas Vilniaus Universiteto 400 metų sukakčiai atžymėti. Visos paskaitos yra viešos, ir visuomenė kviečiama kuo gausiau dalyvauti. Visuomenė taip pat kviečiama kuo gausiausiai dalyvauti suvažiavimo bankete ir iškilmingame Vilniaus universiteto sukakties minėjime.

-o-

Gegužės 25, penktadienį. 7:30 v.v. — susipažinimo vakaras.

8 v.v. — parodos atidarymas.

Banketas bus gegužės 26, šeštadienį, 8 v.v. Kultūros Židinyje. Pradžioje bus koncertas. Dalyvauja pianistė Dalia Sakaitė ir dramos aktorius humoristas Vitalis Žukauskas. Įteikiama 1978 metų dailės premija. Po to vakarienė.

Iškilmingas Vilniaus universiteto 400 metų sukakties minėjimas bus gegužės 27, sekmadienį, 7 v.v. Kultūros Židinio didžiojoje salėje. Pradžioje iškilmingas aktas, kur organizacijos dalyvauja su vėliavomis. Paskui — Simo Sužiedėlio paskaita, Vilniaus universitetas skaidrėse, Vilniaus universiteto kūrybinis žodis — ištraukos iš įvairių autorių, kurie ar ten mokėsi, ar profesoriavo.

Lituanistikos Instituto darbo posėdžiai vyksta sekmadienio vidurdienį ir pirmadienį prieš pietus.

Gegužės 26, šeštadienį, 9-10 v. — registracija. 10-11 v. — suvažiavimo atidarymas.

11-11:45 v. — Vincas Trumpa: XIX amžiaus pradžios Vilniaus Stanislovo Moravskio atsiminimuose.

11:45-12:30 v. — Jonas Dainauskas: Vilniaus akademija edukacinės komisijos veikloje. 12:30-1:45 — užkandžiai.

1:45-2:30 v. popiet — dr. Ramūnas Kondratas: Medicinos mokslai Vilniaus Universitete XIX amžiaus pabaigoje.

2:40-3:25 v. popiet — Stasė Vaškeliene: Vilniaus Universiteto biblioteka pokario metais.

3:35-4:15 v. popiet — dr. Stasys Goštautas: Ispanijos humanistas Petras Roizijus Vilniuje 1551-1571 metais.

4:20-6 v. popiet — dail. Viktoras Vizgirda: Lietuvos dailės vingiai Vilniuje (paskaita ir skaidrės).

8 val. vak. — koncertas ir banketas.

Gegužės 27, sekmadienį, 11-12 v. — Lituanistikos Instituto Tarybos posėdis.

12-1 v. — užkandžiai.

1-2 v. — Lituanistikos Instituto skyrių posėdžiai.

2-3:45 v. — dr. Juozas Jakštas: Vilniaus Universiteto vaidmuo, įtvirtinant katalikybę Lietuvoje.

3-3:45 v. popiet — dr. Vincas Maciūnas: Senasis Vilniaus Universitetas ir studentų žemaičių "Tautiška giesmė".

4 v. popiet — užkandžiai.

7 v. vak. — iškilmingas Vilniaus Universiteto 400 metų sukakties minėjimas. Pagrindinė paskaita: prof. Simas Sužiedėlis — Vilniaus Universiteto būdingieji tarpsniai.

Gegužės 28, pirmadienį, 10 val. ryto — visuotinis Lituanistikos Instituto narių susirinkimas.

NEW YORKO VYRŲ CHORO

PERKŪNO

15 METŲ JUBILIEJINIS

KONCERTAS

bus birželio 9, šeštadienį, 7:30 v.v. Kultūros Židinyje.

PROGRAMOJE:

- Perkūno choras, vadovaujamas VYTAUTO DAUGIRDO, chormeisteris VIKTORAS RALYS
- solistė IRENA STANKŪNAITĖ, sėkmingai dainavusi įvairiose operose;
- PAULIUS RAJECKAS — pantomimikas, neseniai pasirodęs televizijoje.

Šokiai, bufetas, užkandžiai.

Šokių metu dainuoja: JUOZAS NAKAS ir "Jinai ir trys gintarai".

Įėjimo auka — 6 dol., jaunimui — 3 dol.

Visi maloniai kviečiami atsilankyti.

